

Głos Nauczycielski

CENTRALNY ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Nr 26

WARSZAWA, 1 LIPCA 1951 R.

CENA GR 15

W TEGOROCZNYCH KONFERENCJACH SIERPNIOWYCH DOMINOWAĆ BĘDĄ ZAGADNIENIA WYCHOWAWCZE

Na III Krajowym Zjeździe Delegatów ZNP Prezydent Bolesław Bierut rozwinął przed nauczycielstwem bogatą problematykę pracy wychowawczej. W przemówieniu swym wskazał, że w celu wychowania nowego człowieka socjalistycznego, nie można posługiwać się metodami dawnej szkoły burżuazyjnej, lecz trzeba użyć nowych metod wychowawczych.

Te nowe metody, nowe formy pracy wychowawczej są już częściowo w naszych szkołach stosowane. Nie były one jednak dotąd ani odczuwane właściwą opieką pracowników nadzoru pedagogicznego, ani przedyskutowane gruntownie przez nauczycieli, jak również — co jest najsmutniejsze — stosowane były zazwyczaj tylko we własnych szkołach, tam, gdzie się zrodziły, a nie stały się przykładem działania dla innych szkół. Trzeba więc je przeanalizować w dyskusji, ocenić i to, co zdrowe, przenieść na szersze forum, do wszystkich naszych szkół. Dlatego też słuszną jest rzecz, że władze szkolne zdecydowały — jak to już sygnalizowaliśmy w nr 24 „Głosu Nauczycielskiego” — poświęcić tegoroczne konferencje sierpniowe zagadnieniom wychowawczym. Taką decyzję odpowiada istotnym potrzebom szkoły i jest konsekwencją wskazań Prezydenta Bolesława Bieruta na III Zjeździe ZNP.

Konferencje sierpniowe wymagają gruntownego przygotowania w szczególności. Kierownik powiatowego wydziału oświaty wygłosi w pierwszym dniu ważny referat pt. „Zadania szkoły w wychowaniu dzieci i młodzieży”. Wywiąże się on dobrze z tego zadania tylko wtedy, gdy w referacie swym dokona analizy i oceny wyników pracy wychowawczej, oraz gdy oprze się na konkretnych faktach ilustrujących osiągnięcia i braki szkół, nauczycieli, organizacji ZNP i harcerstwa. Winien on wziąć pod uwagę, że zasadniczym warunkiem decydującym o wynikach pracy wychowawczej w szkole, jest postawa ideologiczna nauczycieli, która stwarza w szkole właściwą atmosferę wychowawczą. Dlatego też zadaniem referatu kierownika powiatowego wydziału oświaty, jak i dyskusja plenarna powinny wiele miejsca poświęcić analizie tej właśnie postawy nauczycieli, tego klimatu ideologicznego, w jakim odbywa się cała praca dydaktyczna i wychowawcza szkoły. Snop światła w tym kierunku rzucony pozwoli dostrzec wiele pozytywnych i negatywnych szczegółów.

Reflektor analizy, oceny i krytyki musi być jednak skierowany nie tylko w kierunku nauczycieli, lecz również i na samą młodzież. Należy omówić jej aktywny i twórczy stosunek do pracy szkolnej tak lekcyjnej, jak i pozalekcyjnej, jej świadomy udział w walce o wyniki w nauce i wychowaniu. W kręgu spraw młodzieżowych centralne i naj-

ważniejsze miejsca powinna zająć sprawa ideowej organizacji młodzieżowej, jaką jest ZMP i harcerstwo. Referat i dyskusja plenarna winny omówić bardzo szeroko rolę, jaką organizacje te odgrywają w walce o wychowanie i światopogląd młodzieży, winny podać przykłady

dobrej i złej współpracy nauczycieli z ZMP i harcerstwem i pokazać, jak pełna i dobrze zrozumiana opieka pedagogiczna nad działalnością wspomnianych organizacji młodzieżowych wyrażnie podnosi styl poziom pracy wychowawczej i wyniki w nauce. Po tym centralnym

zagadnieniu młodzieżowym trzeba podkreślić w referacie i w dyskusji wszelkie formy pracy wychowawczej, w których krzepnie światopogląd młodzieży i powstaje nowy, socjalistyczny człowiek. Będzie to codzienna walka o realizację regulaminu uczniowskiego, będą to najróżnorodniejsze formy pracy pozalekcyjnej, jak kółka przedmiotowe (naukowe), zespoły artystyczne, czytelnictwo, olimpiada matematyczna, działki szkolne, kółka sportowe itp., będą to również formy pracy pozaszkolnej, jak Domy Harcerza, młodzieżowe domy kultury, świetlice itp. Należy również zwrócić uwagę na te wszystkie czynniki, które współdziałają ze szkołą w wychowaniu i które mają potężny wpływ na młodzież, jak kino, teatr, koncerty, czasopiśma, imprezy masowe, zabawy itp.

I wreszcie trzeba będzie zwrócić uwagę na zagadnienie współpracy szkoły z domem a także ze środowiskiem. Omówione tu zostaną osiągnięcia komitetów rodzicielskich, szkolnych komitetów opiekuńczych, formy powiązania z zakładami pracy i budownictwem socjalistycznym, jak również formy opieki nad młodzieżą w internatach, Domach Dziecka, na stacjach, w świetlicach dworcowych. Należy z całym naciskiem podkreślić rolę domu rodzicielskiego, internatu, czy Domu Dziecka w wychowaniu i kształtowaniu nowego człowieka. Należy udowodnić, że szkoła nie osiągnie zadań wychowawczych bez ściślejszego powiązania samej treści pracy wychowawczej i dydaktycznej z życiem środowiska, z codzienną pracą mas pracujących, wykonywanych nową Polską.

W drugim dniu obrad prace w sekcjach mają być pogłębieniem obrad plenarnych. Trzeba będzie omówić zagadnienia wychowawcze występujące w nauczaniu poszczególnych przedmiotów w poszczególnych klasach, organizacjach, formach pracy pozalekcyjnej, oraz pobrać na konkretnych przykładach pracy szkół i nauczycieli metody i sposoby realizacji zadań wychowawczych. Sekcje mają pomóc nauczycielstwu w planowaniu całonocnej pracy wychowawczej w szkole, w klasie, czy w pojedynczym przedmiocie nauczania.

Z powyższego pobieżnego przeglądu widać, jak wielkie zadania stawia przed nauczycielstwem decyzja władz szkolnych mówiąca, iż tegoroczne konferencje sierpniowe mają być poświęcone zerzadnieniom wychowawczym. Omówić te wszystkie sprawy, pogłębić je, ocenić, znaleźć lepsze, wyższe formy pracy wychowawczej, upowszechnić dobre doświadczenia — oto zadanie wielkie i trudne. Podjęcie tego trudnego zadania spowoduje jednak ułatwienie naszej pracy w nowym roku szkolnym, jest więc ze wszelkich miar pożądane i powinno być twórcze.

Tu rozmawia i rozbrzydka gromadka bawi przez 6 tygodni na wspaniałych wakacjach. Jest to Dom Wczasów Dziecka w Świercicach na Śląsku, gdzie dzieci naszych górników i hutników mają zapewniły należytą wypocznę.

Nowy rok szkolny przygotowujemy należycie

Kielce wzywają do współzawodnictwa Radom

Prezydium MRN w Kielcach doceniając wielkie zadania, stojące przed prezydiami rad narodowych w realizacji drugiego roku Planu 6-letniego postanowiły przystąpić do współzawodnictwa o należyte i przedterminowe przygotowanie nowego roku szkolnego.

PREZYDIUM MRN W KIELCACH ZOBOWIĄZUJE SIĘ:

1. Wykonać remonty w szkołach (34 szkoły) do dnia 15 sierpnia 1951 roku.
2. Zakończyć budowę dwóch szkół — Porąbki i Wilków, do dnia 31 lipca br.
3. Wwnąć 52 sale szkolne i zaopatrzyć je w inwentarz oraz sprzęt do dnia 15 sierpnia 1951 roku.
4. Przydzielić dla 80 nauczycieli mieszkania w terminie do dnia 20 sierpnia br.
5. Zaopatrzyć wszystkie szkoły i przedszkola w opał w terminie do dnia 20 sierpnia 1951 roku.
6. Zaopatrzyć 35 dzieciaków w potrzebny sprzęt w terminie do dnia 15 czerwca 1951 roku.
7. Powiększyć księgozbiory bibliotek szkolnych o 2.000 egz.
8. Uprządkować otoczenie 110 szkół przez:

- a) odpowiednie rozmieszczenie zabudowań na placu szkolnym.
- b) ogrodzenie, względnie uzupełnienie ogrodzenia w 34 szkołach.
- c) urządzenie boisk przy szkołach.
- d) wymianę sztyków.
9. Podnieść stopień organizacyjny szkół a mianowicie:

- a) z jednoklasowych do dwuklasowych — 10 szkół,
- b) z dwuklasowych do trzyletnich — 27 szkół,
- c) z trzyletnich do czteroklasowych — 16 szkół,
- d) z czteroklasowych i wyższ — 10 szkół.
10. Zradiofonizować 10 szkół o 40 salach szkolnych.
11. Przygotować, przeanalizować i wprowadzić w życie wszystkie plany szkolne do dnia 5 września br.
12. Treść powyższej uchwały doreczyć wszystkim prezydium M i GRN w powiecie do wiadomości.

JEDNOCZEŚNIE PREZYDIUM MRN W KIELCACH POSTANOWIŁO WEZWAĆ DO WSPÓLZAWODNICZWA O NALEŻYTE PRZYGOTOWANIE NOWEGO ROKU SZKOLNEGO MIASTO RADOM.

I Kongres Nauki Polskiej obraduje w Warszawie

I Kongres Nauki Polskiej obradujący dziś w Warszawie posiada niezwykle doniosłe znaczenie. Kongres ten jasno określił rolę i funkcję nauk w państwie dążącym do socjalizmu. Nauka zdecydowanie włączy się do historycznego przeobrażenia się naszego narodu w naród socjalistyczny, do politycznych, gospodarczych i kulturalnych zadań Państwa Ludowego. Jest to szczególnie ważne w okresie walki o pokój, oraz kształtowania się świadomości narodu socjalistycznego.

Znaczenie I Kongresu Nauki Polskiej jest tym większe, że po II wojnie światowej nie wszyscy uczeni dostrzegli zmiany w naszym ustroju i ostrą walkę toczącą się z obrońcami starych pożytków.

Ościąganie myśli naukowej pozostałościami okresu ujarzmiienia nauki przez burżazję i kosmopolityczny wpływ nauki imperialistycznej — nie pozwalało bardzo wielu pracownikom naukowym ze spólić w pełni swoich wysiłków z rozwojem gospodarki i kultury narodowej i jego potrzebami w okresie rewolucyjnych przemian w Polsce.

Jest rzeczą zrozumiałą, że usunięcie tych zaległości w świadomości pracowników naukowych wymaga od nich głębokiej samokrytycznej pracy nad sobą, wymaga poważnej rewizji dorobku lat pracy. Wymaga konsekwentnej walki ze skostniałym i konserwatywnym, które umacniały burżuazyjne nawyki myślowe i burżuazyjne dogmaty naukowe, a utrudniały zrozumienie nowych, szerokiej perspektyw rozwoju twórczej, nowatorskiej myśli w nowych warunkach ustrojowych. Takie rzeczy nie przychodzą łatwo ani szybko. Odrywają się one w walce światopoglądowej i nurtów myśli naukowych i w jeszcze trudniejszej walce wewnętrznej w świadomości jednostek.

Taka walka musiała być podjęta i przeprowadzona na szerokim froncie, jeżeli nauka polska miała spełnić swe zadania wobec Planu 6-letniego i walki narodu o pokój. Taka walka została podjęta i poprowadzona w pracach przygotowawczych Kongresu Nauki.

We wszystkich dziedzinach nauki wyrażała się ona w tępieniu kosmopolityzmu, ponieważ kosmopolityzm jest narzędziem imperialistycznych planów wobec świata i ujarzmiienia narodów, ponieważ szerzy niewiarę we własne siły i możliwości narodu, paraliżuje i wypacza rozwój rodzimej myśli narodowej, odrywa ją od potrzeb narodu i kieruje ją przeciw nim, ze wszystkimi skutkami w dziedzinie postępu technicznego i gospodarczego i w rozwoju kultury narodowej.

Walka przeciwko kosmopolityzmowi leżała więc na zasadniczej linii walki o związanie nauki z zadaniami narodu w obronie pokoju i niezależności w budownictwie socjalistycznym.

Wardzo wielu dziedzinach nauki toczyła się walka przeciwko idealizmowi we wszystkich jego formach głoszących beznadzieję myśli ludzkiej i beznadzieję człowieka, niemożność poznawania i niemożność przekształcania rzeczywistości. Jasne jest, że wszystkie te burżuazyjne kierunki są jaskrawo sprzeczne z zadaniami i możliwościami narodu w okresie budownictwa socjalistycznego, sprzeczne z najistotniejszymi zadaniami nauki i uczonego.

Walka o marksistowską postawę badacza i marksistowską metodę naukową, tocząca się we wszystkich dziedzinach wiedzy musiała wyrażać się w przezwyciężaniu, w ostrej walce ideologicznej poglądów, okrzepłych w okresie kapitalizmu, przede wszystkim w naukach społecznych, filozofii, ekonomii, historii.

Zdobycza prac przedkongresowych jest wielkie ożywienie myśli naukowej i wywołanie ożywczego fermentu w umysłach znacznej liczby pracowników nauki, podważenie wielu dogmatów ukształtowanych w okresie kapitalistycznym i utrzymujących się w umysłach dzięki skostnieniu, rutynizacji i konserwatyzmowi, zapuszczającemu łatwo korzenie, kiedy praca naukowa jest oderwana od rwącego szybko naprzód nurtu życia i prowadzona w pojędny systemem rzemieślniczym.

Człowiek siła narodu — Polska Zjednoczona Partia Robotnicza wiąże duże nadzieje z rozwojem marksistowskiej myśli, marksistowskiej postawy uczonego i marksistowskiej metody badań. Rozwój ten jest poważnym procesem, odbywającym się w świadomości pracowników nauki w ich najgłębszych przekonaniach, w ich stosunku do nauki i do życia. Wszelkie mechaniczne próby przypięszenia tego procesu nie odniosłyby skutku; przeciwnie byłoby szkodliwie.

Prace kongresowe stały się poważnym krokiem naprzód na drodze konkretnego zaspalania rozwoju nauki z zadaniami narodu. Kongres Nauki stał się poważnym, konkretnym wkładem pracowników nauki do zadań narodowego frontu walki o pokój i Plan 6-letni i mocnym fundamentem dalszego jego pogłębienia i umacniania.

W ważnym zadaniu przekształcania świadomości ludzi, przetwarzania narodu mieszczańskiego w naród socjalistyczny istotną rolę winny odegrać nauki pedagogiczne, a więc dobór treści, zasad i metod nauczania i wychowania młodych budowniczych socjalizmu.

Dla nauczyciela polskiego przebieg obrad I Kongresu Nauki Polskiej stanowi przedmiot szczególnego zainteresowania, a to z dwóch względów: po pierwsze — na Kongresie tym wytyczona będą nowe drogi rozwoju nauk pedagogicznych; po drugie — nauczyciel interesuje problem przechowywania zasad wszystkich innych nauk ze względu na to, że stanowią one konkretną treść jego codziennej pracy.

Nauczycielstwo entuzjastycznie subskrybowało Pożyczkę Narodową

W łódzkim Liceum dla Wychow. Przedszkoli...

Pokój nauczycielski w Liceum dla Wychowawczy Przedszkoli TPD w Łodzi udekorowany odświętnie. Na ścianie rzuca się w oczy hasło:

Podpisując Pożyczkę Narodową pomagasz Polsce i sobie!

Tłoczno tu dzisiaj, aż ciasno. W pokoju zebrali się wszyscy obecni w tej chwili w szkole nauczyciele i administracyjni pracownicy szkolni.

Po wstępnym przemówieniu dyrektora głoś zabiera kol. Irena Plocerowa, przewodnicząca Zakładowej Organizacji Związkowej:

— I ja uważam, że w naszym gronie nie potrzeba wielu słów na temat znaczenia pożyczki. Wszyscy świadomi jesteśmy obowiązków obywatela Polski Ludowej. Deklaruję jedynomiesięczny zarobek.

Głos zabiera woźny szkoły, kilkakrotnie wyróżniany przodownik pracy, kol. Kłysz Rogalski:

— Kiedy miałem 12 lat, musiałem iść do pracy, aby zarobić na kawałek chleba i buty. Nie mogłem się uczyć, choć miałem chęć i zdolność.

Dziś mam syna ma inne możliwości. Ja wiem, co się w dzisiejszej Polsce buduje: buduje się w niej piękna przyszłość dla moich dzieci. Dlatego chętnie pożyczę państwu mój jedynomiesięczny zarobek.

Kol. Lang, nauczyciel nauki o Polsce, zadeklarował pożyczkę wysokości jedynomiesięcznego zarobku.

Drugi woźny, również przodownik pracy, kol. Józef Kielak oraz młoda woźna internatu, kol. Eronisława Trojanowska dają dowód uświadomienia obywatelskiego i deklarują swe całomiesięczne zarobki.

...A teraz kol. Adela Szymańska, przodownica pracy, całą duszą oddana

szkole, zgłaszając jedynomiesięczny zarobek, oświadcza, że tym czynem chce tylko pokazać, iż niejednokrotnie wyraża: „trzeba pomóc krajowi w budowie lepszego jutra”.

Również jedynomiesięczne zarobki deklarują: kucharka, kol. Kobiowska i szatniarka, kol. Fabiańska.

Kolegom pracownikom technicznym i administracyjnym nie pozwolili się ubiec członkowie Rady Pedagogicznej: — 14 osób zadeklarowało jedynomiesięczne pobory.

Wszyscy podchwytyją okrzyk: — Niech się buduje, niech żyje Polska Ludowa!

W Średniej Szkole Ogólnokształcącej w Myśliborzu...

Nauczyciele wraz z uczniami Szkoły Średniej Ogólnokształcącej w Myśliborzu pierwsi zgłosili swój udział w Narodowej Pożyczce. Już następnego dnia po

podaniu wiadomości w dzienniku wieczornym o uchwale Rady Ministrów w sprawie Pożyczki Narodowej grono nauczycielskie z administracją szkoły ogólnokształcącej w Myśliborzu, zdecydowało swój wkład w Narodową Pożyczkę Rozwoju Sił Polskiej. Zadeklarowali oni subskrypcję w formie 122 roboczo-dniówek na łączną sumę 2.240 zł. Podpisując Pożyczkę Narodową kol. dyr. Osiecki powiedział: „Kraj nasz wydźwignął się ze zgliszcz i ruin tylko dzięki niespotykanej ofiarności i wysiłkowi mas pracujących. Dziś budujemy nowe, radosne, spokojniejsze jutro. Po to, by szczęśliwe jutro nastąpiło jak najprędzej, podpisuję pożyczkę”.

Następnie profesor Szczygłowski powiedział: „Doceniając znaczenie rozwoju gospodarczego i kulturalnego naszej Ojczyzny popieram uchwałę Rady Ministrów w sprawie Narodowej Pożyczki, która będzie odpowiedzią na wojenne knowania imperialistów. Uważam, że w tej wielkiej akcji nie powinno braknąć nikogo”.

W sprawie przekazywania podręczników kolegom przez młodzież szkolną

W 25 n-rze „Głosu Nauczycielskiego” z dnia 24.VI.1951 ukazała się wzmianka pt. „Cenna inicjatywa uczniów szkół Piaseczna”. Młodzież klas VII szkół podstawowych w Piasecznie wzywa młodzież klas VII i XI całej Polski do przekazania wszystkich podręczników szkolnych koleżankom i kolegom, którzy przybędą do klas VII szkół podstawowych i XI klas licealnych w roku bieżącym.

Wezwanie to jest godne poparcia, ponieważ młodzież po ukończeniu jakiejś szkoły zwykle przestaje troszczyć się o dawne książki,

które często do tej pory bezużytecznie leżą w szufladach, a właśnie powinny być wykorzystane przez młodszych kolegów. Z drugiej strony, starsza młodzież idzie do innych szkół, w których potrzebne są nowe książki, dlatego też inicjatywa uczniów z Piaseczna wówczas będzie słuszną, jeśli wykorzystane książki będą przekazywane za pewną opłatą, która sprzedającym umożliwi kupienie nowych podręczników. Sprawa transakcji winien się zająć np. samorząd szkolny lub jakaś inna organizacja istniejąca na terenie szkoły.

Następnie wypowiedziała się profesorka Klecun: „Mam na utrzymaniu 5 dzieci, jednak z największą chęcią ofiaruję pożyczkę w wysokości 10 dniówek, ponieważ pragnę, aby przyszłe pokolenia miały lepsze warunki bytu niż my. Warunki te stworzy się przez rozwój przemysłu i gospodarki narodowej, na co właśnie przeznaczona jest Pożyczka Narodowa”.

W gdańskim Liceum Budowy Okrętów...

Aula Liceum Budowy Okrętów w Gdańsku, przystrojona jest biało-czerwonymi flagami. Na czołowym miejscu transparent: „Pożyczka narodowa — twoją wkład w walkę o pokój”. Na zebranie przybyło około 250 uczniów, nauczycieli i personelu administracyjnego.

Zebranie jeszcze nie rozpoczęło. Z głośników płynnie muzyka nadawana przez szkolny radiowęzeł.

W gwarze głosów dobiega nas propozycja jednego z uczniów:

„Może zgłosimy się do pracy społecznej i zarobek przeznaczmy na Narodową Pożyczkę?”

Za stołem prezydialnym ukazał się nauczyciel. W zagajeniu mówił, że starsze pokolenie pamięta pożyczki, które służyły realizacji planów agresywnych. Nasza Narodowa Pożyczka jest poważnym aktem wzmacnianym narodowy front walki o pokój i Plan 6-letni.

Do stołu podszedł członek komisji współdziałania... Oto komunikat z ostatniej chwili:

„W ciągu dwóch godzin zgłoszono 489 roboczo-dniówek na sumę 11.470 zł.”

Wszyscy zebrani powitali tę wiadomość rzesistymi oklaskami.

W dzisiejszym numerze dajemy wkładkę zawierającą Statut ZNP uchwalony na III Krajowym Zjeździe Delegatów

Nowy system szkolenia zawodowego w służbie Planu 6-letniego

OLBRZYMIEMU rozmachowi budownictwa socjalistycznego w naszym kraju odpowiadać musi wielki rozmach w przygotowaniu kadr. IV i V Plenum K. C. PZPR postawiło sprawę szkolenia kadr w rzędzie najważniejszych spraw państwowych. W dniu 23 czerwca br. Rząd Polski Ludowej uregulował i oparł na nowych zasadach system szkolenia i przygotowania kadr przez: a) uchwalenie dekretu o pracy i szkoleniu zawodowym młodocianych w zakładach pracy, b) rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie prowadzenia szkolnictwa zawodowego i zakresu działania CUSZ i c) uchwałę Prezydium Rządu o ustroju szkolnictwa zawodowego. Dotychczasowy ustrój szkolnictwa zawodowego stanowił nadmiernie skomplikowaną mozaikę, która była zplekaniem różnych form szkolenia opartych na przedwojennych przepisach ustroju szkolnictwa oraz na wydawanych po wojnie doradnych zarządzeniach. Nadmierna i nieuzasadniona różnorodność form organizacyjnych szkolenia zawodowego mnożyła trudności i nie zbliżała procesu nauczania do produkcji.

Racjonalizacji form szkolenia, ich ujednolicenia a zarazem koniecznego uproszczenia domagały się nie tylko stałe rosnące potrzeby gospodarki narodowej. Leżało to również w interesie naszej młodzieży, która pragnie dobrego i szybkiego wykształcenia zawodowego oraz szybkiego awansu w swoim zawodzie.

Praca młodocianych i szkolenie zawodowe

UCHWALONY przez Radę Ministrów w dniu 23 czerwca br. dekret o pracy i szkoleniu zawodowym młodocianych w zakładach pracy wprowadza zasadnicze zmiany w tej dziedzinie. Dekret normuje sprawę zatrudniania młodocianych oraz nakłada na zakłady pracy obowiązki organizowania i prowadzenia dla zatrudnionych młodocianych szkolenia zawodowego. Młodocianymi w myśl tego dekretu są osoby, które nie przekroczyły 18 lat życia, a ukończyły 16 lat. Zatrudnianie osób, które nie ukończyły 16 lat jest wzbronione. Jak wiemy, dotychczasowe ustawodawstwo zezwalało na zatrudnianie młodzieży od lat 15. Obecnie tylko w wyjątkowych wypadkach i za zgodą odpowiedniego organu związku zawodowego mogą być przyjmowane do pracy w celu przyuczenia do zawodu i późniejszego zatrudnienia, osoby, które ukończyły 14 lat życia a nie przekroczyły 16 lat życia. Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określiła rodzaje zatrudnienia i inne warunki, od których uzależnione jest to wcześniejsze przyjmowanie do pracy. Czas pracy tych osób nie może przekroczyć 6 godzin na dobę i 36 godzin tygodniowo, chociaż wynagrodzenie będą otrzymywać jak za 46 godzin, nie mogą one również być zatrudniane w godzinach nadliczbowych ani w porze nocnej. W stosunku do wszystkich młodocianych dekret wprowadza zakaz zatrudniania przy pracach szczególnie ciężkich lub szkodliwych dla zdrowia. Przed przyjęciem do pracy młodociani będą badani przez lekarza celem stwierdzenia, czy zatrudniony może pracować przy danej pracy. Takie badania będą przeprowadzane w stosunku do wszystkich zatrudnionych młodocianych w okresach nie dłuższych jak co 6 miesięcy. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów o pracy i szkoleniu zawodowym młodocianych będą sprawować specjalni inspektorzy pracy, których zakres działania będzie ustalony przy współudziale Centralnej Rady Związków Zawodowych.

Nalożony przez dekret na zakłady pracy obowiązek organizowania i prowadzenia dla zatrudnionych młodocianych szkolenia zawodowego, które może być realizowane indywidualnie, grupowo lub brygadowo posiada wielkie znaczenie. Szkolenie to ma obejmować część praktyczną i niezbędną teoretyczną wiedzę z zakresu zawodu.

Szkolenie zawodowe prowadzone w zakładach pracy będzie zakończone egzaminem na odpowiedni stopień kwalifikacyjny w określonym zawodzie. Egzamin taki przeprowadzane będą przez zakładowe komisje egzaminacyjne, których zakres działania ustala odpowiedni minister w porozumieniu z Prezesem CUSZ i za zgodą Przewodniczącego PKPG.

W ten sposób sprawa pracy i kształcenia zawodowego młodocianych została po raz pierwszy zdecydowanie rozwiązana. To połączenie uczestnictwa w pracy produkcyjnej z teoretyczną nauką zawodu uczyni z naszych zakładów pracy placówki, które wiać będą szybko rozwijającej się socjalistycznej i wzrost wydajności pracy ze wzrostem poziomu kultury mas pracujących.

Związek Radziecki swój wspaniały rozwój techniki i podniesienie poziomu intelektualnego klasy robotniczej zawdzięcza między innymi racjonalnie i mocno postawionej sprawie szkolenia zawodowego. Zajmowała się tą sprawą Partia. W rezolucji CK WKP(b) z 16.X.1929 r. czytamy między innymi: „Rozmach w przygotowaniu kadr, poczynając od inżyniera, kończąc na robotniku wykwalifikowanym, powinien odpowiadać ogólnemu rozmachowi budownictwa socjalistycznego. W związku z tym konieczne jest doprowadzić do tego, aby zakłady pracy i sołchowy, szczególnie te z nich, które najlepiej wyposażone są technicznie, przekształciły się w swego rodzaju szkoły masowego przygotowania kadr robotników kwalifikowanych, majstrów, techników i inżynierów”.

Nowa organizacja szkolnictwa zawodowego

UCHWAŁA Prezydium Rządu z dnia 23 czerwca br. ustalone zostały cztery rodzaje szkół zawodowych: a) szkoły przysposobienia zawodowego, b) szkoły zawodowe, c) technika zawodowe, d) szkoły majstrów.

Szkoły przysposobienia zawodowego przeznaczone są dla młodzieży od 16 do 19 roku życia. Nauka trwa od 4 do 11 miesięcy. Zadaniem tych szkół jest przysposobienie praktyczne do zawodu (przyuczanie), które młodzież uzyskuje przez opowiadanie materiału programowego uwzględniającego również niezbędne elementy wykształcenia teoretycznego — zawodowego i ogólnego. Ukończenie tej szkoły i złożenie końcowego egzaminu przed szkolną komisją egzaminacyjną dają odpowiedni stopień kwalifikacyjny w określonym zawodzie. **Szkoły zawodowe** (zasadnicze szkoły zawodowe) mają za zadanie szkolić młodzież na robotników i pracowników kwalifikowanych według wszelkich specjalności zawodowych. Podbudowę programową dla tych szkół stanowi 7-klasowa szkoła ogólnokształcąca. Dla kandydatów o niższym przygotowaniu organizowane będą klasy lub kursy wstępne albo szkolenie uzupełniające w ciągu pierwszego roku nauki. W tej szkole nauka trwa zasadniczo 2 lata.

Złożenie egzaminu końcowego daje absolwentowi odpowiedni stopień kwalifikacyjny w określonym zawodzie.

Praktyczna nauka zawodu w szkołach zawodowych, jak i w szkołach przysposobienia zawodowego odbywa się w pracowniach i warsztatach szkolnych albo w

zakładach pracy w oparciu o nowoczesną technologię na zasadach pracy normowanej.

Technikum zawodowe ma za zadanie szkolenie techników dla różnych dziedzin życia gospodarczego. Jest ono oparte na podbudowie programowej 7 klas szkoły ogólnokształcącej. Niektóre tylko technika będą oparte na 9 klasach szkoły ogólnokształcącej. Nauka w technikum trwać będzie zależnie od specjalności 3 lub 4 lata. W technikum opartych o 9 klas szkoły ogólnokształcącej nauka trwać będzie 2 lata. Absolwenci technikum uzyskują tytuł technika i mają prawo wstępu na wyższe uczelnie.

Technikum zawodowe może organizować wydziały dla pracujących. Mają być również organizowane specjalne technika zawodowe dla pracujących, które opierać się też będą na 7 klasach szkoły ogólnokształcącej. Dla przodowników pracy i racjonalizatorów, którzy nie posiadają ukończonych 7 klas szkoły ogólnokształcącej, będą organizowane kursy przygotowawcze.

Przewiduje się również szkolenie zaoczne, które może się odbywać w specjalnych technikum zaocznych lub na wydziałach zaocznych technikum zawodowych.

Szkoły majstrów będą przeznaczone dla wykwalifikowanych robotników przemysłowych, posiadających odpowiednią praktykę zawodową.

Niezależnie od tych czterech rodzajów szkół zawodowych prowadzone będą różnego rodzaju krótkoterminowe kursy, które będą miały za zadanie specjalizowanie i doskonalenie w określonych zawodach i kierunkach.

Przewiduje się wreszcie możliwość składania egzaminów i uzyskania świadectw z zakresu poszczególnych klas lub całej szkoły zawodowej przez osoby, które do szkoły nie uczęszczają, a zdobyły wystarczające szkolenie zawodowe i przygotowanie teoretyczne na drodze praktyki i samokształcenia.

Zakres działania CUSZ i ministerstw gospodarczych

ROZPORZĄDZENIE Rady Ministrów z dnia 23 czerwca br. unormowało również sprawę, do kogo należy prowadzenie szkolnictwa zawodowego oraz zakres działania CUSZ. Artykuł 1 tego rozporządzenia mówi, że wychowanie i

szkolenie zawodowe kadr niezbędnych dla gospodarki narodowej w celu wykonania zadań określonych przez narodowe plany gospodarcze należy do CUSZ oraz do ministerstw i urzędów centralnych w zakresie, który ustala rozporządzenie Rady Ministrów.

Rozporządzenie to porządkuje i wprowadza rozgraniczenie zadań w zakresie szkolnictwa zawodowego.

To ściśle rozgraniczenie zadań i kompetencji CUSZ i ministerstw gospodarczych opiera się na doświadczeniach ZSRR w zakresie szkolnictwa zawodowego, na dwuletnich doświadczeniach zdobytych przez CUSZ, oraz na zadaniach szkolnictwa zawodowego, wynikających z narodowych planów gospodarczych. Chodzi o to, aby z jednej strony szkoły zawodowe były powiązane z resortami gospodarczymi i aby otrzymywały od tych resortów odpowiednią pomoc we wszystkich dziedzinach, a z drugiej strony ze względu na potrzebę jednolitości w kierownictwie szkolnictwem i stosowaniu jednolitych metod pedagogiki socjalistycznej. Ogólny nadzór pedagogiczny i kontrolę sprawować nad całym szkolnictwem zawodowym będzie CUSZ.

Kompetencje CUSZ

DO zakresu działania CUSZ należą: a) szkolenie kadr robotników kwalifikowanych w szkołach zawodowych i przyuczanie w szkołach przysposobienia zawodowego w zakresie zawodów masowych, b) szkolenie nauczycieli zawodu, wychowawców internatów i świetlic dla szkół zawodowych, nauczycieli zawodowych oraz doskonalenie czynnych nauczycieli szkół zawodowych, c) ogólny nadzór pedagogiczny nad nauczaniem i wychowaniem w szkołach zawodowych, prowadzonych przez ministerstwa gospodarcze.

Oprócz tych zasadniczych zadań do kompetencji CUSZ należą także między innymi takie sprawy jak opracowywanie zbiorczych planów szkolenia kadr, przeprowadzenie rekrutacji kandydatów do szkół prowadzonych przez siebie i współdziałanie w rekrutacji do szkół prowadzonych przez resorty gospodarcze, zatwierdzanie podręczników do użytku szkolnego, wykonywanie nadzoru państwowego nad niepaństwowym szkolnictwem zawodowym, wydawanie instrukcji w sprawach ustrojowych, wychowawczych, metodycznych i organizacyjnych wszystkich szkół zawodowych, wydawanie wytycznych dla planów szkolenia zawodowego, zatwierdzanie wniosków w sprawach otwierania i zamykania szkół, zatwierdzanie programów szkolnych, prośby o zatwierdzenie programów szkolnych, prowadzenie wizytacji szkół i kursów i wydawanie zaleceń powizytacyjnych ministerstw, opracowywanie programów przedmiotów ogólnokształcących oraz programów dla wspólnych przedmiotów zawodowych, opiniowanie projektów budżetów i planów inwestycyjnych szkolnictwa zawodowego oraz prowadzenie zbiorczej ewidencji i sprawozdawczości.

Terenowymi organami CUSZ pozostają DOSZ, obejmujące swoim zasięgiem jedno lub więcej województw.

DO ministerstw i urzędów centralnych należą: a) szkolenie techników i pracowników o równorzędnych kwalifikacjach, b) szkolenie w szkołach zawodowych kadr robotników wykwalifikowanych specjalności niemasowych, c) opracowywanie planów szkolenia dla szkół i kursów przez siebie prowadzonych, d) organizowanie szkolenia kursowego i nadzór nad szkoleniem praktycznym i kursowym prowadzonym przez zakłady pracy, e) opracowywanie programów przedmiotów zawodowych specjalnych i

nauki zawodu, f) wykonywanie nadzoru pedagogicznego nad szkołami przez siebie prowadzonymi.

Oprócz tego ministerstwa gospodarcze zajmować się będą szkoleniem nauczycieli zawodu oraz wychowawców internatów i kierowników świetlic dla potrzeb szkół im podległych, zatwierdzaniem planów szkolenia praktycznego i kursowego, prowadzonego przez zakłady pracy, przeprowadzaniem rekrutacji młodzieży do szkół przez siebie prowadzonych, prowadzeniem internatów dla swoich szkół oraz prowadzeniem ewidencji i sprawozdawczości swojego szkolnictwa. Organizację administracji szkolnictwa zawodowego w ministerstwach gospodarczych i urzędach centralnych oświadczył Prezydium PKPG w porozumieniu z właściwymi ministrami, i prezesem CUSZ.

DO zakresu działania zakładów pracy należą: a) prowadzenie szkolenia praktycznego i kursów zawodowych dla pracowników, b) ułatwianie pracownikom szkolenia się w szkołach zawodowych i ogólnokształcących dla pracujących, c) udzielanie pomocy szkołom zawodowym przydzielonym pod opieką resortu właściwego ministra, d) zawieranie umów w zakładzie pracy i o odbywanie praktyk produkcyjnych przez uczniów.

Nowy system szkolenia zawodowego zapewnia masom pracującym zasadnicze wykształcenie zawodowe, opierając na właściwej platformie szkolenie zawodowe pracujących, dając równouprawnienie form szkolenia zawodowego bez odrywania od pracy oraz wprowadzając egzamin kwalifikacyjny umożliwiający robotnikom, którzy drogą praktyki i samokształcenia zdobyli przygotowanie teoretyczne i praktyczne, uzyskanie określonych kwalifikacji zawodowych, a tym samym awans w swoim zawodzie.

Nowy ustrój szkolny wprowadza cztery drogi, którymi młodzież może iść do pracy i nauki zawodu:

Są to: a) wejście do pracy w produkcji bez uprzedniego przygotowania zawodowego i następnie szkolenie praktyczne i teoretyczne w zakładzie pracy, b) uzyskanie przysposobienia zawodowego w szkole przysposobienia zawodowego i następnie wejście do produkcji w charakterze robotnika przemysłowego, c) ukończenie odpowiedniej szkoły zawodowej i następnie wejście do produkcji w charakterze robotnika wykwalifikowanego, d) ukończenie technikum i wejście do produkcji w charakterze technika. Rozbudowywanie szkolnictwa zawodowego dla pracujących bez odrywania od pracy pozwoli podwyższyć swoje kwalifikacje i zdobywać nawet najwyższe szczeble awansu w swoim zawodzie.

W ten sposób problem stworzenia kadr wykwalifikowanych robotników i pracowników wejście na najbardziej realne tory, włączając nasz system szkolnictwa zawodowego w najgłębszy nurt przeobrażeń, jakie niesie z sobą budowa nowego, wspaniałego i szczęśliwego ustroju. Trzeba tylko, aby ten system wymagający wielkiej pracy organizacyjnej przy wprowadzaniu go w życie spotkał się nie tylko ze zrozumieniem jego sensu i głębokich wartości, ale aby dookoła wykonania tego zadania skupiły się wszystkie odpowiednie komórki naszego życia gospodarczego, związków zawodowych, ZMP, administracji szkolnej i mas nauczycielskiej.

Nowe numery „Szkół Zawodowej”

Szybko dokonywane i głęboko sięgające zmiany w ustroju i organizacji szkolnictwa zawodowego stawiają często szkołę i nauczyciela w niełatwej sytuacji. Specjalnego znaczenia dlatego nabiera sprawa publikacji zawierającej informacje i wytyczne oraz materiały, które mogą służyć i nauczycielowi pomóc wskazywać i wyjaśniać, a zarazem stanowić trybunę wymiany doświadczeń i poglądów na sposoby realizacji oraz to poważniejszych zadań stojących przed szkołą zawodową. Szczególnie doniosłą rolę i wielkie możliwości w tej dziedzinie mają nasze czasopisma pedagogiczne, które stale podnoszą swój poziom i wyniki w dążeniu do wykonania swych zadań w służbie szkoły i nauczyciela.

„Szkoła Zawodowa” jest czasopisem, poświęconym całemu szkolnictwu zawodowemu. „Szkoła Zawodowa” wychodziła początkowo co trzy miesiące, potem co dwa, a obecnie wychodzić będzie co miesiąc. Ostatnie numery „Szkół Zawodowej” zawierają bogatą problematykę dotyczącą najbardziej żywotnych spraw i zagadnień obejmujących całokształt drogi i tworzącego się na nowych podstawach systemu polskiego szkolnictwa zawodowego. Pragniemy zwrócić uwagę naszych kolegów ze szkolnictwa zawodowego na wydane ostatnio numery „Szkół Zawodowej”. Nr 1 — 2 obejmują styczniowy — luty br. omawia następujące zagadnienia: „Regulamin uczniowski podstawy pracy wychowawczej szkoły zawodowej”, „Warsztaty szkolne”, „Dziewczęta w I klasach szkół zawodowych CUSZ”, „Nauczyciele zawodu na froncie pedagogicznym”, „Jak rosną nasze szkoły zawodowe”, „Młodzież w naszej szkole zawodowej” oraz działy takie, jak „Przegląd Wydawnictw”, „Komunikaty” itp. Nr 2 — 3 obejmujący marzec — kwiecień br. przynosi artykuły: „Egzamin promocyjny w technikum zawodowym”, „Nowy szlak kształcenia zawodowego” (sprawa kształcenia drogą zaoczną), „Nowa organizacja warsztatów szkolnych”, „Zagadnienie internatów szkolnych”, „Ideowe podstawy współzawodnictwa i racjonalizatorstwa”, „Włączenie szkolnictwa zawodowego do ruchu

racjonalizatorskiego”, „Szkolenie kadr dla resortu handlu zagranicznego”. W innych działach są omawiane sprawy dydaktyczne, jak np. „Koncepcja programu języka polskiego w pierwszym półroczu I klasy technikum” i inne. Nr 5 z maja br. w treści swojej zawiera: „Zagadnienie zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych”, „Na marginesie egzaminów promocyjnych”, „Szkoła zawodowa we własnym budżecie”, „Podręczniki dla szkolnictwa zawodowego”, „Projekty planów egzaminacyjnych”, „W sprawie egzaminów uproszczonych” itp.

Numer czerwcowy, który jest w druku i ukaże się w najbliższych dniach rozpocznie omawianie najbardziej dla naszego zawodowego szkolnictwa zasadniczej sprawy, jaką jest reorganizacja szkolnictwa zawodowego. „Szkoła Zawodowa”, jako centralne pismo szkolnictwa zawodowego, ukazywać będzie kierunek rozwoju nowej szkoły zawodowej omawiając wszystkie problemy, które staną przed nią zarówno od strony ustrojowej, jak organizacyjnej, programowej, pedagogicznej i dydaktycznej. „Szkoła Zawodowa” obejmować będzie zagadnienia szkolnictwa zawodowego, prowadzonego bezpośrednio przez CUSZ, jak i wszystkich ministerstw gospodarczych. Stanowiąc będzie źródło niezbędnej informacji każdej szkoły i jej nauczyciela, szczególnie w tym okresie, kiedy zachodzą tak zasadnicze reformy w systemie szkolnictwa zawodowego. Poprzez coraz żywsze związanie się z terenem „Szkoła Zawodowa” pragnie być również ośrodkiem wymiany poglądów, osiągnięć i doświadczeń budującej się nowej socjalistycznej szkoły zawodowej.

Redakcja i administracja „Szkół Zawodowej” mieści się w Warszawie, przy ul. Smulikowskiego 6-8 — Związek Zawodowy Nauczycielstwa Polskiego. Prenumeratę należy zgłaszać na adres: Państwowe Przedsiębiorstwo Kolportażu „Ruch”, Warszawa, ul. Srebrna 12, wpłacając należność na konto PKO lub przekazem pocztowym — nr konta I-15817. Cena pojedynczego numeru wynosi 1,20 zł, kwartalnie 3 zł 60 gr.

Feliks Dzierżyński — wieczny płomień*)

w związku z lokautem łódzkim. Troška legła mu płonową zmarszczką między brwiami. Oto kilkadziesiąt tysięcy wiołnaryz łódzkich — w odpowiedzi na bezprawne wyrzucenie z pracy przez fabrykantów dwięćdziesięciu ośmiu towarzyszy — odpowiedziało strajkiem. Fabrykanci zamknęli fabryki, pozabawiając w ten sposób robotników plac i zapomog. Sytuacja ciężka, partia mobilizuje wszystkie swe siły do zbierania składek, organizuje wydatną pomoc materialną walczącym robotnikom Łodzi. Trudne to zadanie. Zima, okres najgorszych zarobków, okres przymusowego bezrobocia dla wielu robotników. Wśród mas zmęczenie. Fala rewolucyjna odpływa. Car przy pomocy usłużnych, burżuazyjnych rządów Zachodu stara się zdławić rewolucję, utopić we krwi. Oto Anglia drogą nacisku i namów skłoniła Japonię do zawarcia pokoju z Rosją. Rządy burżuazyjne udzielają carowi pożyczek, cesarz niemiecki wystawił na granicy swoje pułki na wypadek, gdyby rewolucja zwyciężyła. Przysaga wielki płomień. Wyłażą ze swoich nor sępy i szakale kapitalizmu. Fabrykanci, tak pokorni i układni w tych wielkich dniach, znowu podstępem i przemocą wydzierają robotnikom wszystkie niedawne ustępstwa. Próbuja przywrócić 12-godzinny dzień pracy, wznowić system kar i donosów, wszystkie dawne ciężary i ograniczenia. Terror saleje. Areszty, zesłania, zubożenie — jak długie i szerokie jest imperium rosyjskie. Ale socjaldemokracja rosyjska i polska nie poddają się. W kwietniu odbył się połączony zjazd socjaldemokratów z całego państwa rosyjskiego w Siczolchowie. Niezapomniane, wielkie chwile. Był delegatem SDKPiL-u na zjeździe. Długie, serdeczne rozmowy z Leninem i Stalinem. Jeszcze dziś brzmią mu w uszach ostre i cięte repliki Lenina, jeszcze dziś słyszy ich oba miazdzących nieodpartymi argumentami przemówienia swoich przeciwników. Ko to wie, czy nie ci dwaj pełnią historię Rosji na nowe tory? Niezwykłych wodzów ma socjaldemokracja rosyjska. Potem wyjazd do Petersburga, praca w redakcji Komitetu Centralnego rosyjskiej socjaldemokracji. I wezwanie do Polski, do Zakopanego na V Zjazd SDKPiL. Zjazd podsumował wyniki pracy partii za ubiegłe kilkanaście miesięcy — od pamiętnego stycznia 1905 r. Idea rewolucji i socjalizmu przeobraziła całe społeczeństwo, wpływ partii na masy wzrósł setkrotnie. Ujawniło się to we wzroście świadomości i karności, z jaką robotnicy całej Polski stawiali na żądanie partii do walki. Partia pokazała swą siłę w organizowaniu potężnych pokojowych demonstracji w wieloletnim obchodzie pamiętnego maja w Warszawie i powstania łódzkiego 1905 r. Nowa forma walki, tak skutecznie, udatnie wprowadzona przez partię okazała się straszną generalną. Agitacja masowa zatoczyła szerokie kregi. To nie, ten chwilowy odbiór fali, przypływ będzie tym potężniejszy. Znowu porwą się do walki ukołchane, bohaterkie miasta — Warszawa, Łódź.

Cieńskie i piękne jest życie rewolucjonisty, obfituje w nieoczekiwane wydarzenia. Dzierżyński uśmiechnął się. Oto

ubawia się towarzysze warszawscy, gdy im opowie, jak zamknął w Łodzi, w mieszkaniu towarzyszy Anny szpiełw i żandarmów robiących rewizję. Zobaczył ich przez niedomknięte drzwi, zatrasnął je, przekleił klucz w zamku i spokojnie poszedł na Piotrkowską. Żandarmi podobno wsłuchali się, niemato jednak zużyli czasu i sił, nim wyważyli drzwi.

Ulice Warszawy były świetnie oświetlone. Nieciche dorozki wioły śpiących się na przyjęcie ludzi, tramwaje nie kursowały. Za firankami w oknach jarzyły się choinki.

Dzierżyński przez chwilę zawałał się. Do kogo pójść? U każdego mogą dziś być goście, przyjęcia rodzinne, zabawy. Można spotkać wielu niepotrzebnych ludzi. Wreszcie zdecydował się. Najlepiej do Krasnego, u niego poza towarzyszymi z partii nikogo obcego z pewnością nie zastanie. Trochę to może lekkomyślnie iść do dość znanego w kołach partyjnych mieszkanka i gdyby nie ten dzień świąteczny, nigdy by tego nie zrobił. Wreszcie przybył przed dom, gdzie mieszkał towarzysze Krasny. Spokojnie, nie podejrzanego nie widać. W bramie stoją jakieś dwie roześmiane służące z chłopcami, z dala, o parę numerów wstecz, chwiejnym krokiem idzie dwóch mężczyzn.

Dzierżyński skreślił w brame i wszedł w podwórze. W jednym z okien towarzysza Krasnego światło. Ale co to? I biały wazon obok? Wierze niebezpieczeństwo? Dzierżyński rozejrzył się po podwórzu. Pusto. Nie śpiąc zażyczył ku bramie. Ale stali już w niej owi udający pijanych mężczyźni. Dziewczyny oraz ich kawalerowie gdzieś znikli.

Pan pozwoli — odezwał się po polsku jeden z mężczyzn, wysoki i tegi — tylko małe sprawdzenie dokumentów. Jakim prawem? — krzyknął ostro Dzierżyński i energicznym ruchem odrzucił rękę wyciągającą się ku niemu. Szarpnął się naprzód, ale w tej samej chwili uchwycił go za ramię drugi z mężczyzn i otworzyli się drzwi stróżówki. Wyskoczyli z nich dwóch żandarmów. Stawianie oporu było bezcelowe.

— Pozwólcie na górę, ot tam — wskazał żandarm na oświetlone okno mieszkania Krasnego — jeśli wszystko u was w porządku puśćmy do domu bez żadnych przykrości. Czy znacie rosyjski język, rozumiecie, co do was mówię?

Dzierżyński kiwnął głową. Był zły. Tak głupio, tak lekkomyślnie wpadł — wyrzucił sobie idąc w asyście żandarmów na górę.

W oświetlonym pokoju mieszkania Krasnego siedziało już kilka osób. Między nimi sam gospodarz mieszkania. Wszystko znani towarzysze. Dzierżyński spojrzał na nich obojętnie. Odpowiedział mu takie same obojętne, obce spojrzenia. Jeden tylko z siedzących na małej kanapie zwrócił się na widok Dzierżyńskiego, zacerwieńnię i usiadł z powrotem.

— I Paweł tu? — pomyślał Dzierżyński, ale nawet drgnieniem powiek nie zdradził swego zdziwienia.

— Znajomy, co?... — zjadliwie uśmiechnął się żandarm. Paweł nie odpowiadał. Zacerwieńniona jego twarz zdradzała wzburzenie i niepokój.

— Ach, ty głuptasie kochany — wyrzucił mu w duchu z serdecznym współczuciem Dzierżyński — za tę znajomość wlepią ci z pewnością o rok więcej.

Siedzieli apatycznie i milcząc, jak w poczekalni dentystry, pewno ze dwie godziny. Nikt więcej nie przyszedł. Wreszcie nadjechała karetka z cyrkułu, w którą zakładano zatrzymanych. Krasny wyjaśnił Dzierżyńskiemu, że to już drugi dzień obławy.

Z cyrkułu, gdzie wszystkich wylegitymowano przewieziono ich do więzienia w Ratuszu Warszawskim.

„Ratusz” miał sławę najgorszego więzienia miasta, ale to, co ujrzał, przekraczało nawet najgorsze wyobrażenia i opowiadania. Wepchnięto ich do ciemnej, zionącej straszliwym odorem celi, zatłoczonej ludźmi.

Przytulił ich zgodny okrzyk protestu i niezadowolenia.

— I tak spimy na zmianę, po co tu pchacie więcej! Czy chcecie nas podusić?

Żandarmi z milczącą pogardą zatrasnęli drzwi. Otoczyła ich zupełna ciemność.

— Ej wy tam, nowi, odstepcie od drzwi — krzyknął ktoś z podłogi. — Światło zasłaniacie.

Paweł odsunął głowę w bok i obejrzał się. Przez mały, kwadratowy, wielkości dwóch dion otwór w drzwiach sączyło się z korytarza skape światło mrugającej naftowej lampki.

— Towarzysze — zawołał jakiś młody głos — posuńmy się trochę i zróbmy miejsce nowym gościom. Polityczni jesteście? — To mówi starosta sali.

— Oczywiście — odparł dziesięć i głośno Dzierżyński.

— Ilu was?

— Dziesięciu.

— Cella obliczona na dziesięć osób, jest już tu nas czterdziestu pięciu — mówił starosta — ale trudno, musimy się rozlokować.

— W innych jest podobno ponad sześćdziesięciu — informował ktoś obojętnym, rzeczowym tonem.

— Pierwsza zmiana spać — rozkazał starosta, kto z nowoprzybyłych jest zmęczony i chce być w pierwszej kolejce?

— Kładcie się spokojnie, towarzysze — odpowiedział Dzierżyński — my tu wytrzymamy parę godzin.

Paweł usłyszał obok siebie gorący szepot:

— Słuchaj Janek, wśród nowych jest towarzysze, który tak wspaniale przemawiał u metalowców — poznałem go po głosie. Taki szczupły, wysoki... Bojowy człowiek... Zdaje się, że to introligator.

— Acha i ja sobie przypominam — ze wzruszeniem odszepnął nazwany Janek — wiesz, odstepaj mi miejsce na mojej parazy.

— Coś ty, głuptaku! Jeszcze się obrazi.

— Jak tu posiedzi tyle, co my, to parasa wyda mu się królewskim tronem.

— Daj lepiej spokój.

(Dokończenie na str. 3)

Minał rok od chwili strajku powszechnego w Dąbrowie Górniczej. Rok ciężkich doświadczeń i walk klasy robotniczej. Był koniec grudnia, dzień świąteczny. Na ośnieszony Iworec kolei warszawsko — wiedeńskiej przybył pociąg łódzki. Niewielu było wysiadających w ten pogodny i cichy, wczesny wieczór zimowy. Paru wojskowych, trochę wylegających w futrzanych salopach dam rosyjskich z rozkrzyżowanymi dziećmi, jacyś urzędnicy w wyszyczonych mundurach, niewielu cywilnych. Jeden z nich, wysoki, szczupły, ubrany w szarą, skromną fesonkę byłstym spojrzaniem uważnych oczu obrzucił peron i spokojnie, równym krokiem człowieka nie mającego żadnych zmartwień ani obaw, skierował się ku wyjściu. We drzwiach przepuścił jakąś kobietę z dzieckiem, pomagając jej przenieść torbę podrózną. Uśmiechnął się ciepło do dziecka, które również odpowiedziało uśmiechem, uchylił lekko kapelusza i wyszedł na ulicę. Był to Feliks Dzierżyński. Wracał z Łodzi, gdzie jeździł

*) Fragment książki Haliny Rudnickiej pt. „Wieczny płomień”, która ukaże się nakładem I. W. „Nasza Księgarnia” w najbliższym czasie.

Warszawskie Liceum Pedagogiczne na Stawkach uroczyście zakończyło rok szkolny

Powoli zbliża się godzina 9. Za kilka minut rozpocznie się uroczyste zakończenie roku szkolnego, podsumowanie wyników pracy nauczycieli i młodzieży.

Przed Złotem Młodzieży w Berlinie

Pisaliśmy o tym, że w dniach 5 — 19 sierpnia odbędzie się w Berlinie III Światowy Złot Młodych Bojowników o Pokój. Hasłem zlotu będzie: „Młodzieży, łącz się w walce o pokój przeciw niebezpieczeństwu nowej wojny”.

Złoty i festiwal młodzieży walczącej o utrzymanie pokoju i o pogłębienie przyjaźni między narodami mają za sobą chlubną tradycję. Latem w 1947 roku odbył się Światowy Festiwal Młodzieży w Pradze. W dwa lata później młodzi bojownicy o pokój zjechali się z całego świata do Budapesztu, by dać wyraz swej niezłomnej woli umocnienia pokoju. Festiwal stał się potężną manifestacją bohaterstwa i jednoci młodzieży wszystkich narodów, wykazywały, że cała młodzież ożyła jedno pragnienie, pragnienie zapobieżenia groźbie nowej wojny. Nic nie dzieli młodzieży różnych języków, wyznań, ras i narodów — a wszystko je łączy. Przedstawiciele młodzieży całego świata złożyli w Budapeszcie festiwalu w imieniu młodzieży wszystkich narodów uroczystą przysięgę, w której czytamy m. in.:

„My, przedstawiciele młodzieży demokratycznej, przybyli ze wszystkich stron świata na Międzynarodowy Festiwal Młodzieży i Studentów, dajemy wyraz naszej niezłomnej woli, naszemu pragnieniu szczęśliwego życia w świecie, który nie zazna nigdy strachu i wojny.

Jesteśmy przekonani, że nasze siły, zjednoczone z siłami narodów wszystkich krajów, potrafią stworzyć nowe życie.

Po powrocie do naszych krajów — w imieniu milionów młodzieży wszystkich ras i wyznań — przysięgamy uroczystość, że będziemy bronić pokoju i udaremnimy plany imperialistów, dążących do rozpętania nowej wojny”.

ZBLIŻAJĄCY się zlot berliński stanie się jeszcze jedną potężną manifestacją młodzieży na rzecz pokoju. Wykazuje on, że młodzież świata jest zdecydowana przeciwstawić się imperialistom w ich złodniczych zamierach wpędzenia ludzkości w nową wojnę, że młodzież nie chce stać się mięsem armatnim. Ze chce uzyć się i pracować dla szczęścia własnego, swych rodzin, swoich narodów.

Wybór Berlina na miejsce Złotu jest dowodem głębokich przeobrażeń, jakich dokonano w Niemieckiej Republice Demokratycznej. NRD walczy o zjednoczenie, mijać pokój Niemcy, o to, by Niemcy nigdy nie stały się narzędziem nowej agresji. NRD wspólnie z masami pracującymi Niemiec Zachodnich przeciwstawia się atakom rewizjonistów z Niemiec Zachodnich i ich anglosaskich protektorów przeciwko remilitaryzacji Niemiec Zachodnich. NRD dokonala ogromnego dzieła społecznej, politycznej i moralnej przebudowy narodu niemieckiego.

W walce o odrodzenie nowych, młodych pokój Niemiec poważną rolę odgrywa młodzież i jej organizacja — Wola Młodzieży Niemieckiej. Na wieść o tym, że będzie ona gospodarzem festiwalu odpowiedziała zwiększeniem swego wkładu w realizację planu pięcioletniego. W Berlinie powstały komitety młodzieży, specjalnie przygotowujące dla Złotu liczne boiska sportowe, stadiony i baseny pływackie. Zrobiono wszystko, aby godnie powitać pokój młującą młodzież świata.

W FESTIWALU weźmie udział 2.000.000 młodzieży niemieckiej i kilkadziesiąt tysięcy z innych krajów. Stanie się on radosnym świętem młodych bojowników o pokój. W 40 parkach Berlina występować będą zespoły artystyczne wchodzące w skład poszczególnych delegacji. Odbędzie się zakrojone na wielką skalę zawody sportowe. W 103 kinach mieszczących jednocześnie 40.000 widzów wyświetlane będą najlepsze filmy różnych narodów. Liczne spotkania, wspólne wieczory przy ognisku, zacieśniające jeszcze mocniej przyjaźń pomiędzy młodzieżą wszystkich narodów.

LE do Festiwalu trzeba się przygotować. Młodzież polska masowo podejmuje dla uczczenia III Festiwalu zobowiązania produkcyjne, zwiększając swój wkład w dzieło umocnienia pokoju ludowy i ojczysty i utrwalenia pokoju. Jednocześnie toczy się teraz wielka kampania wyjaśniająca. Kampania ta winna dotrzeć do każdego młodego człowieka, do całej naszej młodzieży i do młodzieży wszystkich narodów walczących o pokój i szczęście świata. Wskazujemy wspaniałe osiągnięcia ZSRR — kraju szczęśliwej młodzieży. Mówimy o osiągnięciach i szczęściu młodzieży w tych krajach, gdzie lud ujął władzę w swoje ręce i zwycięsko kroczy ku socjalizmowi. Mówimy o bohaterstwie młodej młodzieży Korei, która w obronie swego życia, swego prawa do szczęścia skutecznie walczy przeciw agresji amerykańskich imperialistów. Wskazujemy na wspaniałą walkę młodzieży krajów kapitalistycznych, która wydała z siebie takich bohaterów jak Raymonde Dien.

Uświadamiając całą młodzież, że walka o pokój — to zarazem walka o umocnienie niepodległości naszej ludowej ojczyzny. Będziemy wychowywać naszą młodzież w duchu patriotyzmu wskazując, że najlepszą drogą umocnienia niepodległości, wzrostu dobrobytu naszej ojczyzny — jest zwiększenie naszego wkładu w dzieło realizacji planu 6-letniego. Rozwiniemy współwzajemność wśród młodzieży, zwiększając szereg młodych przodowników pracy i nauki. Wychowamy młodzież na budowniczych naszej ojczyzny, na budowniczych socjalizmu, na obrońców pokoju.

Do przybyłych gości podchodzi Danuta Goławska, uczennica klasy II Liceum Pedagogicznego i zaprasza na wystawę.

Ekspozycje przykuwają oczy swoją różnorodną treścią i starannym wykonaniem. Na wystawie znajduje się bogaty zbiór podręczników szkolnych, które starsza młodzież przekazała młodziej. Książki te są w bardzo dobrym stanie, co osiągnięto dzięki zorganizowaniu współzawodnictwa o ich oszczędzanie.

Obok okazałej ilości prac młodzieży z zakresu praktyki pedagogicznej znajduje się tu długi rząd dyplomów otrzymanych na międzyszkolnych zawodach sportowych, co świadczy, że szkoła daje młodzieży nie tylko wiedzę, lecz i trochę, czy się o jej zdrowie, i budzi umiłowanie do kultury fizycznej.

Na zapytanie, czy liceum pedagogiczne odpowiada jej zainteresowaniom, Danuta Goławska daje taką odpowiedź: — „Na nauczycielkę poszłam z powołania, gdyż bardzo lubię dzieci”.

Już na sali Krystyna Skalska, tegoroczna absolwentka, mówi gorąco: — „Pochodzę ze wsi, kocham ją, do niej chcę wrócić i tam uczyć”.

Takie same szczerze słowa płyną z ust Krystyny Przybytniak, również absolwentki: — „Chcę pracować i uczyć się. Umieję jeszcze mało. Tyle jest odkryć, pragnę je zrozumieć, by lepiej uczyć. Do liceum pedagogicznego poszłam z zamiłowaniem, bo kocham dzieci”.

Te bezpośrednio i z uczuciem wypowiedziane słowa są wzruszające. Słowa te mówią, że młodzieńskie nauczycielki będą z całym poświęceniem pracować dla dobra Polski Ludowej.

Rozpoczyna się uroczystość.

Dyrektor szkoły, Bolesław Romański podsumowuje wyniki pracy za bieżący rok.

Z ust jego płyną mocne i zdecydowane słowa:

— „Liceum nasze wychowuje młodzież na przyszłych nauczycieli i wychowawców w Polsce Ludowej. Treścią pracy są postępowe tradycje oraz cele i dążenia mas pracujących. Wychowujemy w duchu moralności socjalistycznej. Zgodnie z planem naszej pracy wdrażaliśmy młodzież do świadomej dyscypliny, rzetelności i terminowego wykonywania zadań”.

Słowa te potwierdziły fakty. Bo oto dyrektor odczytał długą listę tych, którzy nie opuścili ani jednego dnia w ciągu roku. Wymienił nazwiska i tych, którzy nie chcieli zrozumieć, na czym polega socjalistyczny stosunek do pracy.

W ciągu roku młodzież przepracowała 500 junačkih dniówek. Do pracy zgłaszała się chętnie i dobrowolnie, rozumiejąc jej doniosłe znaczenie dla budowy państwa socjalistycznego. Za pracę społeczną (pielenie buraków w PGR, praca w tartaku, zajęcia w Parku Kultury na Bielanych i inne) młodzież otrzymała dyplomy uznania.

Dyrektor podkreślił, że taka postawa młodzieży jest dowodem jej politycznego uświadomienia. Do wyrobienia tej postawy przyczyniły się też w dużej mierze poranne apele, które posiadają doniosłe znaczenie wychowawcze.

Praca ZMP była żywa. Pod jej kierownictwem przeprowadzone zostały liczne seminaria obejmujące szkolenie ideologiczne, na których młodzież opracowała szereg aktualnych zagadnień z życia politycznego. Dobre wyniki tej pracy należy w dużej mierze zawdzięczać pomocy ze strony Podstawowej Organizacji Partyjnej i Dzielnic ZMP.

Należy podkreślić, że przewodniczącą ZMP, Artur Sztuk, został przez szkołę wyróżniony za udział w akcji plebiscytowej oraz przy likwidacji analfabetyzmu w rejonie szkoły.

Wielu z młodzieży otrzymało stypendium. I tak w Liceum Pedagogicznym otrzymały 172 osoby na 252, zaś w Liceum dla Wychowawczyń Przedszkoli przy-

znano 81 stypendiów na 110 osób. Nad podniesieniem poziomu ideologicznego pracowało całe grono. Wszyscy nauczyciele złożyli egzaminy z wynikiem pozytywnym.

„W planie pracy szkoły jednym z naczelnych zagadnień było pogłębianie przyjaźni polsko — radzieckiej” — powiedział dyrektor.

Cała młodzież w szkole należy do TPPR.

Do walki o wyniki nauczania, do walki z podpowiadaniem został zmobilizowany cały kolektyw szkolny.

Po I okresie, kiedy stwierdzono 22% ocen niedostatecznych, wszyscy energicznie stanęli do pracy, by stan ten jak naj-szybciej zlikwidować. Owocem tej walki jest końcowy wynik wynoszący zaledwie 2,2% niedostatecznych.

Do pogłębienia wiadomości z zakresu pedagogiki przyczyniła się pracownia pedagogiczna, gdzie omawiano nowości pedagogiczne, oraz biblioteka licząca 3090 książek.

Rozdając świadectwa dyr. Romański podkreślił, że za wzorową naukę pewna grupa młodzieży została zakwalifikowana na dalszą naukę za granicę, inna zaś uzyskała prawo wstępu na wyższe uczelnie bez egzaminu.

Znaczna ilość młodzieży otrzymała nagrody w postaci wartościowych książek polskich i radzieckich autorów.

Na sali panował cichy i podniosły nastrój.

Po krótkiej przerwie nastąpiła część artystyczna.

Sluchaczy rozrzucała „Pieśń koreańska”, pieśń o ciężkim życiu dziecka hiszpańskiego i wiele innych.

Tańce ludowe, muzyka własnej orkiestry oraz pokazy gimnastyczne zakończyły bogaty program części artystycznej.

N. Z.

Zakończenie roku szkolnego

Na zdjęciu: prymus szkoły podstawowej we wsi Grabów (gm. Faleń) Chłostowski Kazimierz, uczeń kl. VII otrzymuje świadectwo od kierowniczki szkoły ob. Gros Apolonii.

Zbliżają się pierwsze egzaminy w szkołach korespondencyjnych

W roku szkolnym 1950/51 po raz pierwszy przystąpią do egzaminów uczniowie 43 państwowych ogólnokształcących szkół korespondencyjnych stopnia licealnego. Uczniowie klas XI tych szkół będą składali przed państwowymi komisjami egzaminacyjnymi egzamin dojrzałości, uczniowie zaś klas od VII do X egzaminy promocyjne.

Zbliża się koniec roku szkolnego w szkołach korespondencyjnych, zbliżają się egzaminy, które tak w szkolnictwie korespondencyjnym, jak i w każdym innym typie szkolnictwa będą podsumowaniem wyników korespondencyjnych, będą zarazem społecznym egzaminem tego nowego typu szkolnictwa w Polsce.

CELE I ZADANIA SZKÓŁ KORESPONDENCYJNYCH

Szkolnictwo korespondencyjne ma za zadanie udostępnić naukę aktywnym w podziemiu socjalizmem — ludziom pracującym miast i wsi, którzy z różnych względów nie mogą uczęszczać do szkół młodzieżowych czy dla pracujących, a pragną przez naukę własną, przez planową i zorganizowaną samokształcenie, przy pomocy i pod kierunkiem szkoły, rozwinąć i ugruntować swą wiedzę i świadomość ideologiczną, podnieść swoje zdolności i przydatność do produkcji.

Już w pierwszym roku istnienia, szkoły korespondencyjne znalazły uznanie wśród szerokiej rzeszy ludzi pracy, jako odpowiednia dla nich forma kształcenia w powiązaniu z pracą produkcyjno-zawodową. Dowodem tego był masowy napływ uczniów na początek roku szkolnego, wyrażający się liczbą ponad 20.000 zapisanych. Przytaczającą większość tych uczniów stanowili robotnicy, mało i średniarolnicy chłopi oraz młoda inteligencja pracująca. Jest wśród nich wielu przodowników pracy, członków i aktywistów EZPR i ZSL, Związków Zawodowych, ZMP, Ligi Kobiet, Państwa Ludowe, widząc znaczne możliwości i perspektywy zwiększenia kadry nowej inteligencji ludowej drogą kształcenia korespondencyjnego, dało uczniom szkół korespondencyjnych troskliwą opiekę i wydatną pomoc, udzielając płatnych urlopów na egzaminy i konferencje, zniżek kolejowych, dopłat do wyżywienia i nocelegów w czasie konferencji konsultacyjnych itp.

OPRÓCZ OSIĄGNIĘĆ SĄ RÓWNIEŻ BRAKI

Dużym osiągnięciem w pierwszym roku działalności szkół korespondencyjnych jest skompletowanie cennej kadry nauczycielskiej, która ofiarne, z zapałem i

rozumieniem pracuje nad rozwojem tej formy kształcenia dorosłych, pokonując wiele trudności organizacyjnych, jakie wyłożyły się w pierwszym etapie pracy.

Wielu nauczycieli bowiem zdobyło w toku praktyki bogate i twórcze doświadczenie w zakresie form i metod nauczania korespondencyjnego. Zapoczątkowano prace nad rozwijaniem systemu wszechstronnej opieki pedagogicznej nad uczniem i kontroli jego postępów w nauce w formie okresowych konferencji naukowych, konsultacji, ćwiczeń kontrolnych, sprawdzania zeszytów domowych, organizowania uczniów w kolektyw szkolny, mający poczucie wspólnoty odpowiedzialności za losy szkoły. Uczniowie wdrożyli się w dużej mierze do samodzielnej pracy nad sobą przy pomocy własnych metod samokształcenia.

Na uwagę zasługuje zorganizowanie w tym roku ponad 100 punktów, w których uczniowie otrzymali pomoc nauczycieli drogą konsultacji, a także ponad 500 zespołów samopomocy w nauce, które w dużym stopniu przyczyniły się do podniesienia wyników nauczania.

Kilkanaście szkół korespondencyjnych, jak np. we Wrocławiu, Pszczynie, Łodzi, Krakowie, potrafiło osiągnąć znaczną i do końca roku szkolnego prawie nieśluszną frekwencję uczniów na konferencjach naukowych, konsultacjach, w nadsyłaniu ćwiczeń kontrolnych. Wiele szkół potrafiło wyrobić wysoką aktywność i wytrwałość w nauce u większości swych uczniów.

Jest jednakże jeszcze wiele istotnych niedociągnięć i braków w naszej pracy. Wyrażają się one szczególnie w poważnym odświecie uczniów — do 35%, jak np. w Walbrzychu, Gdańsku, Szczecinie, Mrągowie. W miejscowościach tych cechowała szkoły niedostateczna i malejąca frekwencja na zajęciach szkolnych i konsultacjach, które spełniają przecież zasadniczą rolę w kierowaniu uczniami. Wiele istotnych niedociągnięć w pracy było też spowodowanych nieterminowym, często bardzo opóźnionym, dostarczaniem do rąk ucznia podręczników, skryptów i komentarzy metodycznych, które warunkują normalną naukę. Trzeba jednak stwierdzić, że pomimo tych niedociągnięć i trudności, szkoły korespondencyjne zdobywają coraz większe doświadczenie.

EGZAMINY — SPRAWDZIANEM PRACY UCZNIÓW I NAUCZYCIELI

Spółeczną produkcję szkół korespondencyjnych mierzyć będziemy w ostatecznym rachunku ilością absolwentów i uczniów promowanych, poziomem ich wiedzy i wyrobienia społeczno-politycznego. Znajdźcie to swój ilościowy i jakościowy wyraz w wynikach egzaminów. Zarówno egzaminy dojrzałości, jak i promocyjne mają wykazać, czy uczeń osiągnął poziom wykształcenia, jaki odpowiada wymaganiom programowym szkół dla pracujących — muszą być takie same, jak w innych typach średniego szkolnictwa ogólnokształcącego. Nie może być mowy o jakimkolwiek nieuzasadnionym podciąganiu ocen na egzaminie, na odwrót — wymagania muszą być takie, aby dawały całkowitą pewność i przekonanie, że uczeń zasługuje na promocję czy na świadectwo ojrzałości.

Wydziały oświaty i dyrekcje szkół korespondencyjnych oraz nauczyciele punktów konsultacyjnych winni dołożyć wszelkich starań, aby objąć egzaminami maksymalną ilość uczniów szkół i zmobilizować ich do zwiększenia wysiłków w nauce w okresie przedegzaminacyjnym.

Dzięki wysiłkom Instytutu Wydawniczego „Nasza Księgarnia” i Ministerstwa Oświaty wszyscy uczniowie otrzymają do końca czerwca br. pełny materiał nauczania do wszystkich przedmiotów. Umożliwi im to należyte przygotowanie się do egzaminów.

Abym osiągnąć maksymalne wyniki nauczania i wychowania, szkoły korespondencyjne winny z pewnością uczniom w miarę możliwości pomoc w nauce również w okresie lipca, sierpnia i września poprzez egzekwowanie od nich wiadomości i poprawianie ćwiczeń kontrolnych, organizowanie w sierpniu i we wrześniu przedegzaminacyjnych konferencji naukowych, konsultacji i poradnictwa, opieki nad zespołami samopomocy w nauce itp.

Tak nauczyciel, jak i uczniowie winni wykorzystywać okres letni, aby jak najlepiej przygotować także egzaminacyjną, która podsumuje pierwsze wyniki naszej pracy i pozwoli wyciągnąć należyte wnioski co do dalszej pracy w przyszłym roku szkolnym.

CZESŁAW MAZIARZ

Dzieci jadą na wczasy

Nadeszły wakacje. Ponad 5.000.000 dzieci i młodzieży zakończyło rok szkolny.

Od kilku dni obserwujemy na dworcach kolejowych duże ożywienie i ruch. To zbierają się grupy dzieci i młodzieży, by pod opieką wychowawców opuścić mury miasta i udać się na letni wypoczynek w nieznane im jeszcze, często dalekie a tak piękne okolice Polski. Jedni jadą nad morze, inni w okolice podgórskie, jeszcze inni wypoczywać będą w malowniczych miejscowościach Polski środkowej lub nad wspaniałymi jeziorami mazurskimi.

Tworząc dziecięce wyrażają duże zaciekaewienie i radość z wyjazdu na kolonie. Zachowanie się wskazuje na karności grupy. Choć pociąg jest już podstawowy, nikt nie spieszy się do wagonu. Każde dziecko wie, że ma miejsce siedzące zapewnione. Na sygnał dany przez kierownika wjeżdża kolejno i zajmują wyznaczone miejsca. W bieżącym roku władze kolejowe i „Orbis” od dawna przygotowywały organizację przewozu setek tysięcy dzieci i młodzieży na kolonie i obozy. Ażeby zapewnić sprawność transportu i zabezpieczyć dzieciom jak najlepsze warunki podróży, wprowadzono składy dodatkowe lub zarezerwowano w składach pociągów specjalne wagony. W okresie największego nasilenia wyjazdu grup młodzieżowych na kolonie ograniczono ruch pasażerski. Na stacjach zorganizowane zostały przez Kolejowe Zakłady Gastronomiczne i Ligę Kobiet specjalne tanie bufety dla dzieci oraz punkty dożywniania. W każdym pociągu, który przewozi dzieci na kolonie, zwiększona została obsługa kolejowa. Ta do-

datkowa obsługa czuwać ma razem z kierownikami i wychowawcami, i kadra sanitarna nad dziećmi i młodzieżą w czasie ich podróży.

Małe pakunki i walizy wskazują, że rodzice nie przeladowali bagażu wczasowego dziecka niepotrzebnymi rzeczami. W bieżącym roku zauważyliśmy dużo mniejsze grupy rodziców i rodzeństwa zbyt pieczołowicie odprowadzających dzieci aż do wagonu. Tłumy rodzin na dworcu utrudniają tylko pracę władzom kolejowym i kierownikom grupy oraz wychowawcom. Dzieci odprowadzano tylko na punkty zbiórki.

Zorganizowane grupy młodzieży z ZMP, harcerze, junacy SP, a nawet „przedszkolaki”, żegnają odjeżdżające dzieci. Orkiestra gra ulubione piosenki młodzieżowe, Peron dworca rozbrzmiewa na przemian muzyką, śpiewem, okrzykami, gwarem i radością.

Nawiażujemy z dziećmi rozmowę. Są to dzieci ze szkół warszawskich i województwa warszawskiego.

— Dokąd jedziecie? — „Nad morze!” — pada chóralna odpowiedź. W jednym wagonie na 80 dzieci tylko 16 było już nad morzem.

12-letni Wacek Kocięba mówi: — „Ja uczyłem się dużo o morzu, czytałem piękne książki o nim, oglądałem obrazki przedstawiające morze. Ale naprawdę nie wiem, jak ono wygląda. Nareszcie je zobaczę”.

Małka Koware, ucznia VII klasy, najbardziej interesują miasta portowe Gdańsk, Gdynia, porty, dżwigi, okręty wojenne, statki handlowe, kutry, mola,

marynarze i rybacy kaszubscy. Mówi, że chciałby być marynarzem.

Z dalszej rozmowy okazuje się, że spośród dzieci jadących na wczasy 80 proc. rekrutuje się z rodzin robotniczych. Kolonie umożliwiają im spędzenie lata poza miastem.

14-letnia Wandzia Susel opowiada nam, że jest ich w domu pięćdziesiąt dzieci. Matka i ojciec pracują w fabryce. Ona i 10-letni bratczek jedą tym pociągiem nad morze. Dwoje młodszych korzystając będzie z polkolonii. A starszy brat, maturzysta, jedzie na oboz ze „Służbą Polsce”.

Siedząca koło niej koleżanka to córka nauczycielki — wdowy, Mamusia jej jedzie w lipcu na kurs metodyczno-przedmiotowy oraz na kolonie, starsza siostra na obozy.

W grupie białostockiej spotykamy dzieci robotników rolnych z PGR-ów i POM-ów oraz członków spółdzielni produkcyjnych. Dziewka jedzie nad morze, którego jeszcze nie widziała. Młody z sobą wiele podróży, dziś zwiedza Warszawę, podziwiał na Muranowie pracę robotników budowlanych. Zmęczenia na nich nie znać, śmieją się, śmieją się. Zadowoleni są z podróży.

Opuściliśmy wagon. Pociąg zwolna rusza. Orkiestra gra marsza, rozlega się śpiew dzieci. Ręczęta wymachują na pożegnanie chusteczkami. Pociąg się oddala, śpiew cichnie.

Odjechali zadowoleni, radośni, rozpromienieni, zaciekaewienie podróży i dniem jutrzejszym nad morzem.

H. DZ.

Dlaczego aresztowano we Włoszech nauczyciela — kol. P. d'Abbiero

Kilka rządząca we Włoszech z woli amerykańskich imperialistów dokłada wszelkich starań, aby tłumić każdy przejaw patriotyzmu i pokojowych dążeń włoskich mas pracujących. Przeglądanie, terror i różnego rodzaju szikany skierowane są przede wszystkim przeciwko ruchowi zawodowemu. W ciągu ostatnich trzech lat zginęło od kul policji de Gasperiego 63 robotników, 92 tysiące ludzi pracy zostało aresztowanych, a 19 tysięcy skazano na karę więzienia za działalność polityczną lub związkową.

Wzmaga się terror i szikany wobec postępowych nauczycieli tego kraju. Ostatnio ofiarą prześladowań stał się kolega Pasquale d'Abbiero, działacz związkowy, członek Wydziału Wykonawczego Międzynarodowej Federacji Związków Nauczycielskich (Departament Oświaty

SFZZ). Kol. P. d'Abbiero skazany został na 4 miesiące więzienia i stoi przed groźbą dalszych represji. Na wieść o tych prześladowaniach Zarząd Główny ZNP wystosował w imieniu 150 tysięcy członków naszej organizacji ostry protest i zażądał skasowania haniebnego wyroku.

Co było powodem aresztowania kol. P. d'Abbiero?

W styczniu br. została przygotowana i miała być otwarta w Rzymie wystawa malarstwa i rzeźby, która obrazowała twórczy wysiłek artystów włoskich w ich walce o pokój — wystawa jakich wiele organizuje się u nas i w innych krajach demokracji ludowej. Ale w tym czasie gen. Eisenhower dokonywał inspekcji krajów zmarszalizowanych i zapowiedział także swój przyjazd do Włoch. W związku z tym rząd de Gasperiego prze-

jawiał niezwykłą gorliwość w likwidowaniu i usuwaniu wszystkiego, co świadczyłoby o pokojowych nastrojach narodu włoskiego. Rząd de Gasperiego zakazał otwarcia wystawy na temat „malarstwa i rzeźba włoska w służbie pokoju”. Fakt ten wywołał głębokie oburzenie społeczeństwa włoskiego. Ze wszystkich stron popłynęły protesty przeciwko aktowi przerażającej służalczości władz włoskich wobec imperialistycznego kacyka. Do żywego dotknął ten fakt postępowe nauczycielstwo Włoch. W jego imieniu zabrał głos na łamach czasopisma „Praca” kol. P. d'Abbiero — i to stało się bezpośrednim powodem jego prześladowań.

O co walczy kol. P. d'Abbiero? Co jest przedmiotem szczególnej troski tysięcy postępowych nauczycieli włoskich, którzy reprezentowali?

Pisaliśmy już kiedyś w „Głosie”, że położenie szkoły i zawodu nauczycielskiego we Włoszech jest szczególnie ciężkie i z każdym rokiem coraz bardziej się pogarsza. Kilka rządząca, z de Gasperim na czele, zaprzedała całkowicie imperializmowi amerykańskiemu ruinę podstawy gospodarki Włoch i spycha na dno nędzy masy pracujące tego kraju. Obecnie liczba bezrobotnych i półbezrobotnych sięga pięciu milionów osób. A więc na 20 milionów ludzi zdolnych do pracy — co czwarty nie ma zajęcia i żyje w nędzy. Wśród bezrobotnych jest ponad 100 tysięcy nauczycieli, a równocześnie blisko 2 miliony dzieci — w wieku od 6 do 11 lat — nie uczęszcza do szkoły. W budżecie państwa z roku na rok wzrastają sumy na cele wojenne, a znikomy tylko procent przeznaczony jest na oświatę.

Niezwykle ciężkie jest też położenie materialne i sytuacja społeczna nauczycieli czynnych. Ich uposażenie równa się przeciętnie jednej szóstej części niskich bardzo zarobków robotnika. Rządca kilka spręgał się z kierem do tego stopnia, że oddał mu niemal w zarząd całe szkolnictwo. Kler nadzoruje prace nauczycieli włoskich, on decyduje o przeniesieniach i awansach, z jego inspiracji stosowane są różnego rodzaju szikany wobec pedagogów.

Ciemne siły reakcji usiłują ze szkół uczynić ośrodki imperialistycznej propagandy, wpajające w młode umysły lid szowinizmu i nienawiści do narodów młujących pokój.

Przeciwko wyraźnej dewastacji szkolnictwa, przeciwko zatruciu młodzieży zbrodniczą propagandą zdecydowanie występuje włoska klasa robotnicza i coraz liczniejsze zastępy nauczycieli.

W. P.

GŁOS NAUCZYCIELSKI — TYGODNIK
Wydawca: Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego
Redakcja: Komitet
Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Smolnickiego 6/8
Tel. 747 nn.05 wewnętrzny red. 24 i 31, wewnętrzny adm. 29 i 50
Wpłaty ad. prenumeratę przysłać wszystkie uregul. i agencje pocztowe. Konto PRO 1-14909 — Warszawa ul. Sierpnia 16
Zamówienia i reklamacje kierować do PPR „Ruch” w Wa. ul. Sierpnia 12
Prenumerata kwartalna — 1,95 zł, półroczna — 3,90 zł
Redakcja nie odpowiada za treści drukowane w drukarni RSW „Prasa” Warszawa, Al. Jerozolimskie 128
Nakład 83.000, Zam. 1315, 24.6.51, 2-B-31284

Śladem naszych artykułów

Ingerencja „Głosu Nauczycielskiego” pomogła...

Apele „Głosu Nauczycielskiego” w sprawie opóźnień w wypłatach uposażeń Kol. Kol. nauczycielom odniosły skutek. Donoszą nam z Wydziału Oświaty PWRN we Wrocławiu, że kol. E. Michalczyk, nauczycielka kontraktowa szkoły podstawowej nr 9 we Wrocławiu otrzymała zaległe uposażenie w dniu 1.6. br. Również Wydział Oświaty PWRN w Krakowie zawiadomił, że kol. E. Kazirot nauczyciel w Zaleszczynie odebrał zaległe pobyty za wrzesień 1950 r. Od kol. E. Kazirot otrzymałmy list, w którym pisze: „Przesyłam Redakcji „Głosu Nauczycielskiego” najserdeczniejsze podziękowanie za spowodowanie wypłacenia

przez Wydział Oświaty w Olkuszu zaległego uposażenia w wysokości 356 zł 43 gr. Pieniądze te zawdzięczam jedynie i wyłącznie interwencji „Głosu Nauczycielskiego” ponieważ uważałem je za stracone”.

W związku z notatką w numerze 23 „Głosu Nauczycielskiego” dotycząca braku odpowiedzi Zarządu Odd. Grodzkiego ZNP w Szczecinie — na apel redakcji — otrzymaliśmy wyjaśnienie, że zarząd ten zainteresował się pracą ZOZ przy szkole podstawowej nr 9 i wpłynął na udoskonalenie jej pracy.

STATUT

ZWIĄZKU ZAWODOWEGO NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

ROZDZIAŁ I

W wyniku zdruzgotania hitlerowskiego faszyzmu w drugiej wojnie światowej przez ZSRR oraz dzięki bohater-skiej walce mas pracujących Polski pod przewodem klasy robotniczej Naród Polski odzyskał niepodległość, obalone zostało panowanie kapitalizmu w Polsce i ustanowiona została rewolucyjna władza mas ludowych, którym przewodzi klasa robotnicza.

Władza ludowa zapewniła masom pracującym warunki swobodnego rozwoju politycznego, gospodarczego i kulturalnego, zabezpieczyła wolność słowa, wolność prasy, wolność zebrań oraz prawo swobodnego zrzeszania się w organizacjach społecznych w interesie ludu pracującego i rozwoju aktywności szerokich mas ludowych.

Historyczne przeobrażenia dokonane w Polsce pod przewodem klasy robotniczej i jej marksistowsko - leninowskiej awangardy stworzyły podstawę zjednoczenia i szerokiego rozwoju ruchu zawodowego, w rezultacie czego związki zawodowe w Polsce stały się dzisiaj powszechną organizacją klasy robotniczej.

Związki Zawodowe w Polsce Ludowej jako powszechna, bezpartyjna organizacja klasy robotniczej zrzeszają się na zasadzie dobrowolności robotników i pracowników umysłowych wszystkich zawodów bez różnicy narodowości, płci, wieku, wyznania i przekonań politycznych, a dla realizacji wspólnych celów całego ruchu związkowego tworzą zrzeszenia Związków Zawodowych jako organizację nadrzędną.

Związki Zawodowe reprezentują i bronią interesów robotników i pracowników umysłowych, troszczą się o systematyczną i ciągłą poprawę materialnego i kulturalnego bytu świata pracy, dążą do stałego podnoszenia na wyższy poziom gospodarki narodowej oraz do najczynniejszego udziału klasy robotniczej w sprawowaniu władzy ludowej.

Związki Zawodowe jako organizacja bezpartyjna czynnie współpracują z organami państwa ludowego, mobilizują masy robotnicze do walki o dalsze wzmocnienie władzy ludowej, wychowują masy pracujące w duchu pa-

triotyzmu i proletariackiego internacjonalizmu oraz wier-ności i oddania sprawie socjalizmu, jako jedynej drogi zapewnienia masom pracującym pełnego dobrobytu i prawdziwej wolności.

Związki Zawodowe jako powszechna organizacja klasy robotniczej wychowują masy robotnicze i podnoszą je na wyższy poziom świadomości klasowej. W pracy swojej związki pozostają w najściślejszej łączności z masami pracującymi. „Łączność” z masami, to jest z ogromną większością robotników (a zatem i całego ludu pracującego) jest najważniejszym, najbardziej podstawowym warunkiem wszelkiej bez wyjątku działalności związków zawodowych”. (Lenin *).

ROZDZIAŁ II

NAZWA, SIEDZIBA I TEREN DZIAŁALNOŚCI

Art. 1.

Związek nosi nazwę: „Związek Zawodowy Nauczycielstwa Polskiego” (w skrócie: ZNP).

Art. 2.

Siedzibą Związku jest m. st. Warszawa, a terenem jego działalności cały obszar R. P.

Art. 3.

Związek Zawodowy Nauczycielstwa Polskiego posiada osobowość prawną.

Art. 4.

Związek Zawodowy Nauczycielstwa Polskiego jest członkiem Zrzeszenia Związków Zawodowych w Polsce.

*) Wyjątek ze Statutu Zrzeszenia Związków Zawodowych.

ROZDZIAŁ III

ZADANIA ZWIĄZKU

Art. 5.

Związek Zawodowy Nauczycielstwa Polskiego:

a) popiera aktywnie politykę rządu ludowego oraz mobilizuje nauczycieli, pracowników nauki i oświaty do walki o przedterminowe wykonanie planów gospodarczych i oświatowych, troszczy się o podnoszenie kwalifikacji zawodowych członków Związku, walczy o nowy, socjalistyczny stosunek do pracy i własności społecznej;

b) wychowuje członków Związku w duchu nowej, socjalistycznej dyscypliny pracy, prowadzi walkę przeciwko uchylaniu się jednostek od wykonywania obowiązków wynikających ze wspólnego wysiłku mas pracujących;

c) wzmacnia czujność nauczycieli, pracowników nauki i oświaty na wszelkie przejawy działalności wroga klasowego, walczy ze szkodnictwem i sabotażem gospodarczym oraz z wszelkimi próbami dezorganizacji i zakłócenia normalnych prac;

d) współdziała z właściwymi władzami szkolnymi i oświatowymi przy kształtowaniu warunków pracy i płacy, w stosowaniu ustawodawstwa ochronnego i socjalnego, opracowywaniu układów zbiorowych pracy oraz innych aktów, normujących warunki bytowe pracownika;

e) przejawia nieustanną troskę o poprawę warunków pracy i bytu członków Związku, o systematyczny wzrost realnych płac poprzez wzrost wydajności pracy oraz przez stałą i bezwzględną walkę ze spekulacją i lichwą kapitalistycznych elementów miast i wsi, o najszerze wykorzystanie środków państwowych i funduszy socjalnych dla rozwoju budownictwa mieszkań oraz na rozbudowę urządzeń socjalnych, o stałe podnoszenie poziomu i organizacji leczenia i ubezpieczeń społecznych, o rozbudowę, unowocześnienie i racjonalną organizację bezpieczeństwa, higieny i ochrony pracy oraz o uruchomienie i należyte funkcjonowanie społecznej inspekcji pracy, współdziała w organizowaniu wczasów pracowniczych oraz organizuje wypoczynek członków Związku w dni wolne od pracy;

f) realizuje swoje zadania, jako szkoła gospodarowania i rządzenia, wyrabia w swoich członkach poczucie odpowiedzialności za gospodarkę socjalistyczną, przygotowuje i wysuwa nowe kadry na kierownicze stanowiska;

g) prowadzi szeroką akcję kulturalno - oświatową, zakłada świetlice, kluby, prowadzi kursy, organizuje imprezy kulturalne, turystyczne itp., popiera twórczość amatorską wśród członków Związku;

h) prowadzi akcję wychowania fizycznego i sportu, organizuje i otacza opieką zrzeszenia sportowe, kluby i koła sportowe, prowadzi akcję umasowienia oraz podniesienia poziomu wychowania fizycznego i sportu, prowadzi akcję polityczno - wychowawczą w zespołach sportowych;

i) organizuje i nadzoruje działalność Kas Zapomogowo-Pożyczkowych;

j) udziela członkom Związku pomocy prawnej w sprawach wynikających ze stosunków w pracy;

k) współdziała z właściwymi władzami w zakresie kontroli społecznej i walczy z wszelkimi przejawami biurokratyzmu w aparacie państwowym i gospodarczym, jak i w samym ruchu zawodowym;

l) współdziała z Radami Narodowymi przy organizowaniu zebrań sprawozdawczych w uczelniach i innych

zakładach pracy celem stałego utrzymania więzi pomiędzy Radami Narodowymi jako jednolitymi organami władzy państwowej a członkami Związku oraz w celu wszechstronnego wykorzystania w pracy Rad Narodowych uwag i wniosków członków Związku;

m) rozwija wszelkie formy łączności członków Związku ze wsią, pogłębia wszechstronnie sojusz robotniczo-chłopski, niesie pomoc chłopom mało- i średniorolnym w ich walce z wyzyskiwaczami wiejskimi oraz w dążeniu do wprowadzenia spółdzielczych form w gospodarce rolnej;

n) dba o najszerzy udział kobiet w życiu państwowym, społecznym i gospodarczym poświęcając szczególną uwagę opiece nad matką i dzieckiem, otacza codzienną opieką młodzież pracującą udzielając jej pełnej pomocy w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz w jej dążeniu do wiedzy, oświaty i kultury, zabezpiecza udział kobiet i młodzieży we wszystkich władzach Związku;

o) bierze czynny udział w opracowaniu jednolitego systemu szkolnictwa i oświaty mas pracujących, zwołuje zjazdy nauczycielskie dla omawiania spraw kulturalnych, naukowych, oświatowych i zawodowych, wysyła delegatów na zjazdy i kongresy naukowe, pedagogiczne, oświatowe i zawodowe w kraju i za granicą;

p) wydaje we własnym zakresie lub przy współudziale instytucji państwowych i społecznych książki i czasopisma naukowe, czasopisma dla młodzieży szkolnej, prace o charakterze oświatowym, kulturalnym i zawodowym;

r) współpracuje z masowymi organizacjami społecznymi: Związkiem Młodzieży Polskiej, Związkiem Samopomocy Chłopskiej, Ligą Kobiet, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci itp. w walce przeciwko ciemnocie i zacofaniu, o rozwój nauki, wiedzy i postępu;

s) wychowuje swoich członków w duchu ludowego patriotyzmu i proletariackiego internacjonalizmu, wzmacnia więź z krajem zwycięskiego socjalizmu ZSRR i klasą robotniczą krajów demokracji ludowej, walczy o jedność Światowej Federacji Związków Zawodowych, o jedność międzynarodowego ruchu robotniczego, o postęp i socjalizm;

t) mobilizuje członków Związku do walki o trwałą pokój, bierze czynny udział w ruchu obrońców pokoju, skupia członków Związku wokół pokojowej polityki ZSRR i mobilizuje ich do czynnego poparcia tej polityki;

u) popiera działalność Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej i współpracuje z nim w celu utrwalenia braterstwa między narodem polskim a narodami Związku Radzieckiego.

Art. 6.

Zadania określone w art. 5 Związek wykonuje bezpośrednio za pomocą aparatu związkowego w drodze mobilizacji mas członkowskich przy użyciu środków, będących do dyspozycji Związku oraz podejmuje wszelkie inne kroki, do których jest upoważniony z mocy przepisów prawa, zarządzeń władz państwowych oraz naczelnych władz Związków Zawodowych.

ROZDZIAŁ IV

CZŁONKOWIE ZWIĄZKU, ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

Art. 7.

Członkami Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskiego mogą być zawodowi-świeccy: nauczyciele, pracow-

nicy naukowi i oświatowi oraz pracownicy Administracji Szkolnej.

Art. 8.

Członkowie Związku mają prawo:

- a) uczestniczyć w ogólnych zebraniach Związku,
- b) wybierać i być wybieranymi do wszystkich władz i organów związkowych od chwili przyjęcia do Związku,
- c) wysuwać kandydatów, zgłaszać sprzeciwy i poddawać krytyce zgłoszonych kandydatów,
- d) wysuwać postulaty i wnioski wobec władz związkowych,
- e) oceniać i poddawać krytyce na zebraniach związkowych i w prasie działalność miejscowych i naczelnych władz związkowych,
- f) zwracać się o obronę i poparcie swoich praw w przypadkach naruszenia przez pracodawcę umowy o pracę lub przepisów prawa w dziedzinie pracy, ubezpieczeń społecznych lub uprawnień ekonomicznych, socjalnych i kulturalnych,
- g) żądać dopuszczenia do osobistego uczestnictwa we wszystkich przypadkach, kiedy władze związkowe podejmują uchwałę dotyczącą zainteresowanego członka Związku,
- h) korzystać ze wszystkich świadczeń Związku w zakresie, jaki przewiduje Statut i regulaminy.

Art. 9.

Członkowie Związku są obowiązani:

- a) pomnażać własność społeczną przez zdyscyplinowanie i sumienną pracę,
- b) chronić własność społeczną jako wspólne dobro wszystkich pracujących i walczyć z przejawami marnotrawstwa,
- c) brać czynny udział w pracy związkowej, stosować się do postanowień statutu, regulaminów i uchwał władz związkowych,
- d) regularnie płacić składki członkowskie i przestrzegać dyscypliny związkowej,
- e) stosować szeroko przy zachowaniu dyscypliny organizacyjnej zasadę wzajemnej krytyki i samokrytyki.

Art. 10.

Członków Związku przyjmuje na zasadzie osobistego zgłoszenia ogólne zebranie Zakładowej lub Międzyzakładowej Organizacji Związkowej. Przyjęcie to zatwierdza Zarząd Oddziału. Dowodem członkostwa jest legitymacja związkowa wydana przez Zarząd Oddziału i własnoręcznie podpisana przez członka Związku.

Art. 11.

Jeżeli członek innego Związku Zawodowego rozpoczął pracę w szkole, instytucji naukowej, zakładzie wychowawczym lub w urzędzie administracji szkolnej, zostaje członkiem Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskiego z zachowaniem ciągłości członkostwa i bez obowiązku płacenia wpisowego.

Czas przebywania członka Związku w składzie Polskich Sił Zbrojnych zalicza się do stażu związkowego.

Art. 12.

Członkowie Związku, którzy ze względu na stan zdrowia lub wiek przeszli na emeryturę, mają prawo pozostawania w szeregach Związku.

Art. 13.

Członkowie mogą wystąpić ze Związku po złożeniu odpowiedniego oświadczenia na piśmie. Występujący członek powinien uiścić wszystkie zaciągnięte wobec Związku zobowiązania finansowe i uregulować zaległe składki.

Art. 14.

Za przekroczenie przepisów Statutu lub postanowień władz związkowych, za niepłacenie składek członkowskich dłużej niż 3 miesiące i naruszenie dyscypliny — władze związkowe mogą nałożyć na członka Związku następujące kary:

- a) upomnienie,
- b) nagane,
- c) zawieszenie w prawach piastowania mandatu,
- d) zawieszenie w prawach członka na okres 3 miesięcy,
- e) wykluczenie ze Związku.

Orzekanie o karach należy do Zarządu Zakładowej Organizacji Związkowej.

Art. 15.

Uchwała, skazująca członka na karę, winna zapaść po udzieleniu mu możliwości złożenia wyjaśnień. Uchwała Zarządu Zakładowej Organizacji Związkowej o zawieszeniu w prawach piastowania mandatu, prawach członka i wykluczeniu ze Związku — nabiera mocy po zatwierdzeniu jej przez Zarząd Oddziału.

Ukaranemu służy prawo odwołania się do Centralnego Sądu Związku.

ROZDZIAŁ V

ZASADY ORGANIZACJI ZWIĄZKU

Art. 16.

Organizacja Związku opiera się na zasadach centralizmu demokratycznego, co oznacza, że:

- a) wszystkie władze Związku od dołu do góry wybierane są przez członków Związku i zobowiązane są do składania im sprawozdań ze swojej działalności,
- b) władze Związku rozstrzygają wszystkie zagadnienia w zakresie pracy związkowej zgodnie ze Statutem i postanowieniami nadrzędnych władz Związku,
- c) uchwały władz Związku podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych członków,
- d) niższe władze Związku podlegają nadrzędnym instancjom Organizacji Związkowej.

Art. 17.

Najwyższymi władzami Związku na odpowiednich szczeblach organizacyjnych są:

- a) Krajowy Zjazd Delegatów,
- b) Okręgowa Konferencja Delegatów,
- c) Oddziałowa Konferencja Delegatów,
- d) Walne Zebranie Zakładowej lub Międzyzakładowej Organizacji Związkowej.

Art. 18.

Wszystkie władze Związku, jak również delegaci na Konferencje i Zjazd wybierani są w głosowaniu tajnym.

Art. 19.

Do ważności uchwał zebrań, konferencji delegatów i Krajowego Zjazdu, jak również posiedzeń zarządów i innych władz związkowych wymagana jest obecność na posiedzeniu co najmniej połowy uprawnionych do uczestnictwa.

Art. 20.

Władze Związku obowiązane są ściśle przestrzegać demokracji związkowej, zwoływać ogólne zebrania i konferencje członków Związku, składać sprawozdania i przeprowadzać wybory, szeroko stosować metodę krytyki i samokrytyki, wciągać najszerze masy członkowskie do udziału w pracach Związku, przeprowadzać zebrania aktywu związkowego.

Art. 21.

Dla realizacji poszczególnych zadań związkowych mogą być powoływane przy instancjach związkowych komisje i sekcje składające się ze społecznego aktywu związkowego.

Art. 22.

Na żądanie co najmniej 1/3 członków Związku, jak również na podstawie uchwały nadrzędnej władzy związkowej mogą być przeprowadzane wybory we wszystkich instancjach Związku przed upływem kadencji.

Art. 23.

Władze związkowe konstytuują się na I-szym zebraniu nie później jednak jak w ciągu 7 dni od daty wyborów.

NACZELNE WŁADZE ZWIĄZKU

KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW

Art. 24

Najwyższą władzą Związku jest Krajowy Zjazd Delegatów. Zwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów zwoływany jest przez Zarząd Główny bezpośrednio przed upływem jego kadencji. Termin Zjazdu, miejsce i porządek obrad ogłasza Zarząd Główny w prasie związkowej najpóźniej na 4 tygodnie przed dniem otwarcia Zjazdu

Art. 25.

Na podstawie uchwały Okręgowych Konferencji Delegatów, wyrażających wolę 1/3 członków Związku, a także na podstawie uchwały Plenum Zarządu Głównego może być zwołany Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów

Decyzja zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów wymaga zatwierdzenia przez CRZZ

Art. 26.

W Zjeździe Delegatów biorą udział z głosem decydującym delegaci wybrani przez Oddziałowe Konferencje

Art. 27.

Członkowie Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Centralnego Sądu Związku, jeśli nie zostali wybrani na konferencjach oddziałowych jako delegaci, biorą udział w Zjeździe z głosem doradczym.

Art. 28.

Do zakresu działania Krajowego Zjazdu Delegatów należy rozpatrywanie całokształtu działalności Związku, a w szczególności:

a) przyjęcie i zatwierdzenie lub odrzucenie sprawozdania Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Centralnego Sądu Związku.

b) ustalenie wytycznych dalszej działalności Związku,

c) podejmowanie uchwał w sprawie zmiany Statutu,

d) wybór Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Centralnego Sądu Związku.

Uchwały na Krajowym Zjeździe Delegatów zapadają zwykłą większością głosów. Uchwały dotyczące zmiany Statutu wymagają kwalifikowanej większości 2/3 głosów.

Art. 29.

ZARZĄD GŁÓWNY

Zarząd Główny składa się z 33 członków i 11 zastępców, wybranych przez Krajowy Zjazd Delegatów spośród członków Związku.

Art. 30.

Do zakresu działania Zarządu Głównego należy kierowanie całokształtem Związku w okresie międzyzjazdowym, a w szczególności:

a) rozpatrywanie sprawozdań z działalności Związku;

b) zatwierdzanie rocznych bilansów, budżetów oraz planów finansowych;

c) podejmowanie uchwał w sprawie wydatków nadzwyczajnych i nieprzewidzianych w budżecie;

d) powoływanie zastępców na miejsce ustępujących członków Zarz. Gł.;

e) podejmowanie uchwał w sprawie nieruchomości Związku;

f) zatwierdzanie decyzji Prezydium Zarządu Głównego o zawieszeniu w czynnościach zarządów okręgowych, zarządów oddziałów i rad miejscowych (zarządów zakładowych i międzyzakładowych organizacji związkowych);

g) zatwierdzanie decyzji Prezydium o dokonaniu zmian w strukturze organizacyjnej Związku;

h) zatwierdzanie regulaminu dla wszystkich ogniw i jednostek związkowych;

i) zawieranie i udzielanie pełnomocnictw do zawierania wszelkiego rodzaju umów;

j) załatwianie wszelkich innych spraw przewidzianych Statutem i regulaminami.

Art. 31.

Zarząd Główny wybiera z grona swych członków w głosowaniu jawnym Prezydium w składzie 11 osób, a wśród nich przewodniczącego, 2 wiceprzewodniczących, 3 sekretarzy i 5 członków.

Art. 32.

PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO

Do zakresu działania Prezydium Zarządu Głównego należy:

a) załatwianie bieżących spraw Związku oraz kierowanie w okresie między posiedzeniami plenarnymi Zarządu Głównego ogólną działalnością Związku i prowadzenie

wszystkich agend związkowych oraz kontrola nad działalnością Okręgów, Oddziałów, Zarządów Zakładowych i Międzyzakładowych Organizacji Związkowych i wszystkich innych jednostek organizacyjnych Związku;

b) udział w opiniowaniu lub opracowywaniu przedstawionych Związkowi projektów i rozporządzeń dotyczących materialnych, socjalnych i kulturalnych warunków członków Związku oraz zgłaszanie odpowiednich wniosków do CRZZ w sprawach ustawodawczych;

c) opracowywanie regulaminów dla wszystkich ogniw i jednostek związkowych;

d) zwoływanie zjazdów i konferencji;

e) sporządzanie sprawozdań, bilansów, budżetów i planów finansowych;

f) zawieszanie w czynnościach poszczególnych członków i całych Zarządów Okręgowych, Zarządów Oddziałów i Zarządów Zakładowych i Międzyzakładowych Organizacji Związkowych w przypadkach, gdy działalność ich jest sprzeczna ze Statutem.

g) zatwierdzanie przyjęć i zwolnień wszystkich pracowników Związku;

h) zarządzanie i decyzja we wszystkich sprawach majątkowych Związku z wyjątkiem sprzedaży i nabycia nieruchomości;

i) zatwierdzanie budżetu podległych ogniw Związku.

Art. 33.

Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego odbywają się co najmniej raz na dwa tygodnie.

Art. 34.

Kadencja Zarządu Głównego trwa 2 lata.

Art. 35.

GLÓWNA KOMISJA REWIZYJNA

Główna Komisja Rewizyjna składa się z 7 członków i 3 zastępców wybranych przez Krajowy Zjazd Delegatów. Główna Komisja Rewizyjna wybiera spośród swych członków przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza.

Art. 36.

Główna Komisja Rewizyjna kontroluje wykonanie budżetu związkowego, prawidłowość i celowość wydatkowania funduszy i wykorzystania majątku związkowego oraz system księgowania i sprawozdawczości. Sprawozdania ze swej działalności z odpowiednimi wnioskami składa Główna Komisja Rewizyjna na Krajowym Zjeździe Delegatów i plenarnych posiedzeniach Zarządu Głównego.

Art. 37.

Główna Komisja Rewizyjna wykonuje swoje czynności w każdym czasie według swego uznania, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. Na wniosek Prezydium Zarządu Głównego Komisja Rewizyjna powinna zbadać gospodarkę finansową wskazanych jednostek organizacyjnych i organów związkowych. Członkowie Głównej Komisji Rewi-

zyjnej mają prawo uczestnictwa z głosem doradczym w posiedzeniach wszelkich władz i organów Związku.

Art. 38.

W razie stwierdzenia nieprawidłowości zarządzania majątkiem Związku, Główna Komisja Rewizyjna ma prawo wystąpić z wnioskiem o zwołanie Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów.

Art. 39.

Członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej nie mogą być członkami Zarządu Głównego i Sądu Związku.

Art. 40.

Główna Komisja Rewizyjna działa na zasadzie szczegółowego regulaminu.

Art. 41.

SĄD ZWIĄZKU

Do orzekania w sprawach wykroczeń członków Związku Krajowy Zjazd Delegatów wybiera Sąd Związku w składzie 5 członków i 2 zastępców na okres 2 lat. Sąd Związku wybiera ze swego grona przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza.

Art. 42.

Sąd Związku jest instancją odwoławczą w sprawach kar nałożonych przez władze związkowe. Szczegółowy tryb postępowania Sądu określa regulamin.

Art. 43.

OKRĘGOWE WŁADZE ZWIĄZKU

OKRĘGOWA KONFERENCJA DELEGATÓW

Zarząd Okręgu zwołuje okręgową konferencję delegatów bezpośrednio przed upływem kadencji.

Art. 44.

W Okręgowej Konferencji Delegatów biorą udział z głosem decydującym delegaci wybrani na konferencjach oddziałowych.

Art. 45.

Członkowie Zarządu Okręgu i Okręgowej Komisji Rewizyjnej, jeśli nie zostali wybrani na Konferencjach Oddziałowych jako delegaci, biorą udział w okręgowej konferencji delegatów z głosem doradczym.

Art. 46.

Do zakresu działania Okręgowej Konferencji Delegatów należy rozpatrywanie całokształtu działalności Zarządu Okręgu, a w szczególności:

- rozpatrywanie sprawozdań Zarządu Okręgu i Okręgowej Komisji Rewizyjnej,
- wybór Zarządu Okręgu i Okręgowej Komisji Rewizyjnej,

c) załatwianie innych spraw określonych Statutem i regulaminami.

Art. 47.

ZARZĄD OKRĘGU

Zarząd Okręgu, wybrany spośród członków Okręgu na okręgowej konferencji delegatów składa się z 21 członków oraz z 10 zastępców.

Zarząd Okręgu na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród siebie w głosowaniu jawnym Prezydium w składzie 7 członków, a w ich liczbie przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i 2 sekretarzy.

Art. 48.

Do zakresu działania Zarządu Okręgu należy: kierowanie działalnością Związku na terenie Okręgu, jak również prowadzenie wszystkich agend na terenie Okręgu, a w szczególności:

- wykonywanie uchwał okręgowej konferencji delegatów Zarządu Głównego,
- rozpatrywanie sprawozdań z działalności Prezydium Okręgu i Oddziałów Powiatowych,
- zawieszanie uchwał niższych ogniw związkowych, jeżeli wykazują niezgodność z przepisami prawa, statutu, regulaminów i uchwał wyższych instancji związkowych,
- kontrolowanie działalności podległych władz i organów związkowych,
- przedkładanie Zarządowi Głównemu sprawozdania ze swej działalności, preliminarzy budżetowych i bilansów rocznych,
- zatwierdzanie bilansów i budżetów rocznych Oddziałów,
- podejmowanie decyzji w bieżących sprawach Związku w skali Okręgu.

Art. 49.

Do zakresu działania Prezydium Zarządu Okręgu należy kierowanie działalnością Związku na terenie Okręgu w okresie między plenarnymi posiedzeniami Zarządu Okręgu, i posiada jego uprawnienia z wyjątkiem punktu b. art. 48.

Art. 50.

Kadencja Zarządu Okręgu trwa dwa lata.

Art. 51.

OKRĘGOWA KOMISJA REWIZYJNA

Okręgowa Komisja Rewizyjna składa się z 5 członków i 3 zastępców wybranych przez Okręgową Konferencję Delegatów i działa na tych samych zasadach, co główna Komisja Rewizyjna, z tym jednak zastrzeżeniem, że zakres jej działania rozciąga się jedynie na teren Okręgu.

Art. 52.

ODDZIAŁOWE WŁADZE ZWIĄZKU

Oddziałowa Konferencja

Oddziałowa Konferencja zwoływana jest przez Zarząd Oddziału bezpośrednio przed upływem jego kadencji.

Art. 53.

W konferencji oddziałowej biorą udział z głosem decydującym wszyscy członkowie Oddziału.

Art. 54.

Oddziały liczące ponad 1000 członków mogą zwoływać oddziałową konferencję delegatów. W oddziałowej konferencji delegatów biorą udział z głosem decydującym delegaci wybrani przez Zakładowe i Międzyzakładowe Organizacje Związkowe w stosunku 1 delegat na 5 członków.

Art. 55.

Członkowie Zarządu Oddziału i Komisji Rewizyjnej, w wypadku stosowania art. 55, którzy nie zostali wybrani jako delegaci, biorą udział w konferencji z głosem doradczym.

Art. 56.

Do zakresu działania konferencji należy w szczególności:

- przyjęcie i zatwierdzenie lub odrzucenie sprawozdania z działalności Zarządu Oddziału i Oddziałowej Komisji Rewizyjnej,
- wybór Zarządu Oddziału i Oddziałowej Komisji Rewizyjnej,
- wybór delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów w stosunku określonym każdorazowo przez Zarząd Główny,
- wybór delegatów na okręgową konferencję delegatów w stosunku 1 delegat na 50 członków,
- załatwianie innych spraw przewidzianych statutem i regulaminami.

Art. 57.

ZARZĄD ODDZIAŁU

Zarząd Oddziału wybrany spośród członków Oddziału na konferencji składa się z 7 do 11 członków i 3 do 7 zastępców.

Art. 58.

Zarząd wybiera spośród siebie Prezydium w składzie 5 do 7 członków, a w ich liczbie przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza.

Art. 59.

Do zakresu działania Oddziału należy:

- wykonywanie uchwał oddziałowej konferencji oraz poleceń władz nadrzędnych,
- kierowanie i kontrola działalności Zakładowych i Międzyzakładowych Organizacji Związkowych z wyjątkiem Zakładowych Organizacji Związkowych działających na prawach Oddziału, nad którymi nadzór sprawuje Zarząd Okręgu,
- opracowanie budżetu i planów finansowych Oddziału,
- rozpatrywanie sprawozdań Prezydium z ogólnej działalności Oddziału oraz sprawozdań Zakładowych i Międzyzakładowych Organizacji Związkowych i podejmowanie uchwał w tym zakresie.

Art. 60.

Do zakresu działania Prezydium Zarządu Oddziału należy:

- a) kierowanie i kontrola działalności Zakładowych i Międzyzakładowych Organizacji Związkowych z wyjątkiem działających na prawach Oddziałów,
- b) zarządzanie majątkiem i decyzja we wszystkich sprawach gospodarczych Oddziału w ramach zatwierdzonego przez wyższe władze związkowe budżetu,
- c) kierowanie bieżącymi pracami Oddziału,
- d) zwoływanie konferencji oddziałowej.

Art. 61.

KOMISJA REWIZYJNA ODDZIAŁU

Komisja Rewizyjna Oddziału składa się z 3 członków i 2 zastępców wybranych przez Ogólną Konferencję Członków Oddziału lub Oddziałową Konferencję Delegatów i działa na tych samych zasadach, co Główna Komisja Rewizyjna z tym jednak zastrzeżeniem, że zakres jej działalności rozciąga się jedynie na teren Oddziału.

Art. 62.

Oddziały Powiatowe obejmują swoim zasięgiem teren powiatu. Na terenie miast wydzielonych z powiatu i na terenie dzielnic m. st. Warszawy oraz Łodzi działają Oddziały Grodzkie. Zakładowe Organizacje Związkowe szkół wyższych i Instytutów Naukowych posiadają uprawnienia Oddziałów.

Art. 63.

Kadencja Zarządu Oddziału trwa 2 lata.

Art. 64.

ZAKŁADOWA I MIĘDZYZAKŁADOWA ORGANIZACJA ZWIĄZKOWA

a) Podstawową jednostką organizacyjną Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskiego jest Zakładowa lub Międzyzakładowa Organizacja Związkowa.

b) Zakładowe i Międzyzakładowe Organizacje Związkowe działają w szkołach wyższych i Instytutach Naukowych, urzędach administracji szkolnej i podległych im przedsiębiorstwach, w szkołach różnych typów, zakładach wychowawczych i przedszkolach. Sposób powstawania Zakładowych i Międzyzakładowych Organizacji Związkowych określa regulamin.

c) Zakładowe Organizacje Związkowe liczące ponad 30 członków dla pełnej aktywizacji członków w pracach Związku dzielą się na Grupy Związkowe. Zasady organizacyjne i zakres działania Grup Związkowych określa regulamin.

Art. 65.

Zakładowe i Międzyzakładowe Organizacje Związkowe realizują zadania określone niniejszym Statutem i uchwałami nadrzędnych władz związkowych, w szczególności zaś:

- a) mobilizują swoich członków do wykonywania zadań

określonych przez władze związkowe oraz systematycznie podnoszą poziom ideowo - polityczny członków,

- b) walczą o podniesienie wydajności i dyscypliny pracy,
- c) działają w kierunku zaspokojenia kulturalnych i materialnych potrzeb swoich członków,
- d) przyjmują nowych członków Związku;
- e) podejmują uchwały o ukaraniu członków Związku,
- f) dla doskonalenia form i podnoszenia wyników pracy szkół i innych zakładów wychowawczych i oświatowych oraz urzędów administracji szkolnej organizują narady wytwórcze,

Art. 66.

Ogólne zebranie członków Zakładowej lub Międzyzakładowej Organizacji Związkowej zwołuje Rada Miejskowa:

- a) z własnej inicjatywy,
- b) na żądanie naczelnich władz związkowych w terminie przez te władze oznaczonym,
- c) na żądanie co najmniej 1/3 członków ZOZ lub MOZ.

Art. 67.

Do zakresu uprawnień ogólnego zebrania członków Zakładowej lub Międzyzakładowej Organizacji Związkowej należą:

- a) przyjęcie i zatwierdzenie lub odrzucenie sprawozdań z działalności Rady Miejskowej i Komisji Rewizyjnej,
- b) wybór Rady Miejskowej i Komisji Rewizyjnej,
- c) wybór delegatów na Oddziałową Konferencję Delegatów na warunkach określonych art. 54.
- d) przyjmowanie członków Związku,
- e) załatwianie innych spraw przewidzianych Statutem i regulaminami.

Art. 68.

Rada Miejskowa jest zarządem Zakładowej lub Międzyzakładowej Organizacji Związkowej.

Do kierowania pracą związkową ZOZ lub MOZ wybierają Radę Miejskową:

- a) Zakładowe i Międzyzakładowe Organizacje Związkowe liczące powyżej 20 pracowników wybierają Radę Miejskową w składzie 3 do 7 osób oraz 2 do 7 zastępców,
- b) Zakładowe i Międzyzakładowe Organizacje Związkowe liczące do 20 pracowników wybierają Radę Miejskową w składzie 3 osób;
- c) Rada Miejskowa wybiera ze swego grona przewodniczącego i sekretarza.

Art. 69.

Kadencja Rady Miejskowej ZOZ i MOZ trwa 1 rok.

Art. 70.

Do zakresu działania Rady Miejskowej w szczególności należy:

- a) wykonywanie uchwał Ogólnego Zebrania Członków i uchwał nadrzędnych Władz Związkowych,
- b) kierowanie pracą komisji i delegatów oraz koordynowanie tych prac,
- c) ustalanie porządku obrad ogólnych zebrań członków,
- d) opracowywanie sprawozdań i wniosków,
- e) organizowanie narad wytwórczych.

Art. 71.

KOMISJA REWIZYJNA

Komisję Rewizyjną Zakładowej Organizacji Związkowej wybiera Ogólne Zebranie w składzie 3 członków i 2 zastępców. Komisja Rewizyjna wybiera spośród swych członków przewodniczącego i sekretarza.

Komisja Rewizyjna działa w okresie kadencji Rady Miejskowej na tych samych zasadach, co Główna Komisja Rewizyjna, a zakresem swojej działalności obejmuje teren ZOZ.

W Zakładowych i Międzyzakładowych Organizacjach Związkowych liczących do 20 pracowników kontrolę sprawuje Komisja Rewizyjna Oddziału.

ROZDZIAŁ VI

FUNDUSZE I MAJĄTEK ZWIĄZKU

Art. 72.

Fundusze Związku powstają:

- a) z opłat wpisowych,
- b) z miesięcznych składek członkowskich,
- c) z dochodów imprez kulturalno - oświatowych,
- d) innych źródeł.

Art. 73.

Fundusze Związku służą dla prowadzenia akcji kulturalnej i socjalnej wśród członków Związku oraz dla zaspokajania organizacyjnych potrzeb Związku.

Art. 74.

Władze Związku wydatkują fundusze na podstawie budżetu zatwierdzonego przez Centralną Radę Związków Zawodowych.

Art. 75.

Nabyty z funduszy Związku majątek ruchomy i nieruchomy staje się własnością Związku.

Art. 76.

Do załatwiania formalności związanych z nabyciem lub zbyciem majątku nieruchomego upoważniony jest Zarząd Główny Związku.

Władze niższych ogniw związkowych mogą występować w tych sprawach jedynie z upoważnienia Zarządu Głównego.

Art. 77.

Zarząd i użytkowanie majątku nieruchomego może być przez Zarząd Główny przekazane zarządom niższych og-

niw związkowych, na których terenie majątek nieruchomości znajduje się.

Art. 78.

Władze Związku ponoszą odpowiedzialność za całość majątku związkowego, za wpływ funduszy we właściwym terminie oraz za ich użytkowanie zgodne z zatwierdzonym budżetem.

Art. 79.

Władze Związku składają członkom Związku roczne sprawozdania finansowe.

Art. 80.

Rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy.

ROZDZIAŁ VII

ROZWIĄZANIE ZWIĄZKU

Art. 81.

Rozwiązanie Związku może nastąpić w drodze uchwały Krajowego Zjazdu Delegatów. Uchwała musi być poświadczona większością co najmniej 2/3 głosów przy obecności 3/4 uprawnionych do udziału w Zjeździe. Uchwała taka powinna określić tryb likwidacji Związku oraz przekazanie jego majątku.

Uchwała o rozwiązaniu Związku dla swej prawomocności wymaga zatwierdzenia przez Centralną Radę Związków Zawodowych.

ROZDZIAŁ VIII

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

Art. 82.

Statut niniejszy wchodzi w życie po uchwaleniu przez Krajowy Zjazd Delegatów i zarejestrowaniu w Centralnej Radzie Związków Zawodowych.

Art. 83.

Wybory Władz Związku Nauczycielstwa Polskiego na III/XXI Walnym Zjeździe Delegatów odbędą się wg postanowień niniejszego Statutu.

Art. 84.

Istniejące zarządy niższych instancji związkowych, wybrane na dotychczasowych zasadach, ukonstytuują się na zasadzie postanowień niniejszego Statutu w myśl wytycznych ustalonych przez Zarząd Główny.